



การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอด
การเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี
ปีงบประมาณ 2557 - 2562

โดย

สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานวิจัย : การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอด
การเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี
ปีงบประมาณ 2557 - 2562

ชื่อผู้วิจัย : คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

ปีที่ทำการวิจัย : 2563

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมจำนวน 10,247 คน โดยมีโครงการกิจกรรมรวม 116 โครงการกิจกรรม ตามหัวข้อมิติที่ประชุมระดมความคิดของชุมชนชาวอุทัยธานี ที่มอบหมายให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดอบรม การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีครั้งนี้ ทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านศิลปวัฒนธรรม 2) ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข 3) ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง 4) ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 5) ด้านบริการวิชาการและเทคโนโลยี การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีครั้งนี้ พบว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเลือกสมาชิกจากประชากรโดยพยายามทำให้สมาชิกที่เลือกมาเหล่านั้น เป็นตัวแทนของประชากร การที่จะเลือกตัวอย่างให้เป็นตัวแทนของประชากรได้นั้น จะต้องทำการเลือกแบบสุ่ม (Random) หรือเลือกอย่างไม่ลำเอียง (Unbias) คือ พยายามให้สมาชิกของประชากรมีโอกาสที่จะได้รับการเลือกเป็นตัวแทนคือการแจกแบบสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมวิชาการวิชาชีพจำนวน 400 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 60 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ประจำ ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 2 ครั้ง ได้เข้าอบรมกับโครงการ ด้าน ศิลปวัฒนธรรมกิจกรรม ขับร้องรำทำเพลงสุขใจสำหรับผู้สูงอายุ ด้านวิทยาศาสตร์และ สาธารณสุข การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน ด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เรื่องพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ด้านเกษตรและการ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่อง การเตรียมนาโนไค โตซานสำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช ด้านวิชาการและเทคโนโลยี กิจกรรม หลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์)

2. หลังจากการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ ท่าน/ชุมชนได้รับประโยชน์

2.1 อาชีพเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมมีความรู้สามารถ รับเล่นดนตรีตามงานพิธีต่างๆ อาชีพเสริม ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุขได้เข้ามา เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาชีพเสริม ด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง ไม่มีอาชีพเสริมเนื่องจากโครงการกิจกรรมด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง ส่วนมากรับราชการ อาชีพเสริม ด้านเกษตรและการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรได้นำความรู้ทำปุ๋ย/สารขับไล่แมลงใช้เอง และจำหน่าย อาชีพ เสริม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี นำของที่มีในชุมชนขายของบนออนไลน์

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือนประมาณ น้อยกว่า 1,000 และสามารถ ประหยัดรายจ่าย เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ น้อยกว่า 1,000

2.3 คุณภาพชีวิต ด้านสุขอนามัยที่ดีขึ้นกว่าเดิม คุณภาพชีวิต ด้านศิลปวัฒนธรรม มีจิตใจที่มีความสุขที่ได้ร้องเพลง คุณภาพชีวิต ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ใช้เวลาว่างในการรวมกลุ่มลดอาการซึมเศร้าลดอาการเจ็บป่วย ร่างกายแข็งแรงขึ้นด้วยกิจกรรม เน้นการพัฒนาร่างกาย สิ่งแวดล้อมและสังคม คุณภาพชีวิต ด้านกฎหมายและการเมือง การปกครอง มีความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน ความเชื่อมโยงของการเขียนแผน ระดับประเทศระดับภาค และระดับจังหวัด ต่อยอดทางความคิดมองเห็นภาพอนาคต

คุณภาพชีวิต ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีทักษะ ในการปลูกผักปลอดสารพิษ คุณภาพชีวิต ด้านวิชาการและเทคโนโลยีนำมาปฏิบัติใช้ได้จริง

2.4 สภาพแวดล้อมในครอบครัว หรือ ในชุมชน ที่ดีขึ้น สภาพแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จากแต่เดิมต้องคิดและฝึกฝนด้วยตนเองตามความรู้ที่มีอยู่ ร้องเพลงเท่าที่ร้องกันได้ และเรียนรู้เพลงพื้นบ้านเพิ่มเติม หลังจากเข้าร่วมโครงการอบรม จึงได้ใช้ความรู้ความสามารถ ฝึกฝนการร้องเพลงใหม่ๆ ฝึกทำออกท่าทางประกอบการร้องเพลงพื้นบ้านได้มากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น สภาพแวดล้อม ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ได้มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว มีกิจกรรม ด้านสุขภาพอนามัย สภาพแวดล้อม ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง จากการได้รับความรู้ทำให้สภาพแวดล้อมการทำงานดีขึ้น สภาพแวดล้อมด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีกิจกรรมการสร้างสภาพแวดล้อมโดยร่วมมือกับครอบครัว ชุมชนให้น่าอยู่ ปลอดสารพิษ สภาพแวดล้อม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ชุมชน นำวิชาการและเทคโนโลยีมาใช้

2.5 นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมบริการวิชาการไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน /ในชุมชน/ในเครือข่ายอื่น ด้านศิลปวัฒนธรรม นำความรู้ที่ได้ให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนร่วมวงดนตรี ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข นำความรู้ที่ได้มาจัดกิจกรรมให้เด็กพิเศษอีกทั้งถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ร่วมอาชีพและผู้ปกครองของเด็กพิเศษ ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง นำไปใช้ในวิชาชีพ ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กลุ่มเกษตรกรจัดประชุมเสวนากับลูกบ้าน โดยใช้สื่อทางเทคโนโลยีเพื่อการประสานงาน และ ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ มีโอกาสพบปะกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างสม่ำเสมอ ด้านวิชาการและเทคโนโลยีมีการสร้างเครือข่ายสินค้าระหว่างกลุ่มระหว่างผู้ผลิต

2.6 ผลลัพธ์/ชุมชน ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาติ/นานาชาติ คือ รางวัลด้านศิลปวัฒนธรรม ได้รับรางวัลระดับจังหวัดในการเล่นดนตรีไทยถวายหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่๕๕พระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท ระหว่างวันที่ 9 - 11 มกราคม 2561 และวันที่ 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2562 รางวัลด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข

มีการส่งผลงานเข้าประกวด ได้รับรางวัลระดับจังหวัด โครงการส่งเสริมสุขภาพ และเป็น
แหล่งความรู้ รางวัลด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้รับรางวัลปริญญ
เศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด,รางวัลการบรรจุภัณฑ์ระดับชาติ ,โครงการผลิตไข่เค็ม
สมุนไพรสกัดไขมัน รางวัลเอสเอ็มอีแชมป์สินค้าออร์แกนิก ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (ไข่เค็ม),รางวัลพรีเมี่ยมของจังหวัด (ไข่เค็ม),รางวัล อย. ควอลิตี้
อวอร์ด (ไข่เค็ม)

กิตติกรรมประกาศ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาแบบตลาดวิชา ได้กระจายโอกาสทางการศึกษาสู่ภูมิภาค เพื่อให้โอกาสแก่บุคคลผู้ใฝ่เรียนใฝ่รู้สามารถเข้ารับการศึกษโดยไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานภูมิลำเนา และตระหนักดีว่าในสังคมโลกแห่งการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะเรียนรู้อยู่เสมอและต่อเนื่องซึ่งเป็นปกติวิสัยในชีวิตประจำวันของทุกคนในทุกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้เล็งเห็นความสำคัญ ด้านการให้บริการวิชาการวิชาชีพแก่ชุมชนและสังคม จึงได้จัดกิจกรรมการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานีในประเด็นต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการการเรียนรู้ของชุมชนชาวอุทัยธานี กล่าวคือ ต้องการให้คนในสังคมและท้องถิ่นสามารถได้รับประโยชน์จากการให้บริการวิชาการและวิชาชีพในสาขาต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้สามารถพัฒนางาน สร้างอาชีพเพื่อทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงทางรายได้ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ความสามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ส่งผลให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหมู่คณะเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มีการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี มีการระดมความคิดเห็นและสรุปการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม 10,247 คน จาก 8 อำเภอของจังหวัดอุทัยธานี โดยมีโครงการกิจกรรมรวม 116 โครงการ กิจกรรม ตามหัวข้อมติที่ประชุมการระดมความคิดเห็นของชุมชนชาวอุทัยธานี ที่มอบหมายให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดอบรม การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีครั้งนี้ ทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น

5 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านศิลปวัฒนธรรม 2) ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข 3) ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง 4) ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 5) ด้านบริการวิชาการและเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี ไกร ขอบพระคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรภรณ์ จันทรสัตร์ รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี (2557-2560) รองศาสตราจารย์สุกัญญา ตันธวัชณ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี (2561-2562) มหาวิทยาลัยรามคำแหง นายเผด็จ นุ้ยปรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตลอดจนผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้บริหารและบุคลากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาต่างๆ ผู้นำกลุ่มและสมาชิกเครือข่ายการเกษตรจังหวัดอุทัยธานี คณาจารย์ผู้ดำเนินโครงการกิจกรรมโดยได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานของมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวม 14 คณะ 1 สถาบัน ที่รับผิดชอบ ดำเนินโครงการกิจกรรมต่างๆรวม 116 โครงการกิจกรรมตลอดจนนักศึกษาช่วยปฏิบัติงาน และชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ผู้เข้ารับการอบรมและผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งจนทำให้การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีครั้งนี้ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ดังผลการรายงานการศึกษาการติดตามประเมินผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาการวิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตามที่ปรากฏในเอกสารนี้

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
หลักการและเหตุผล.....	3
แนวทางการดำเนินงาน	10
วัตถุประสงค์.....	11
ขอบเขตของการประเมินผล.....	12
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพ ของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี และแนวคิดในการวิจัย.....	18
หลักการประเมินผลการฝึกอบรม	18
ประเภทของการฝึกอบรม.....	21
การฝึกอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม.....	25
การประเมินผลการฝึกอบรม.....	27
ความสำคัญของการติดตามผล.....	30
การนำหลักทฤษฎีมาใช้ในการประเมินความรู้และการนำไปใช้ ประโยชน์.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้	
รู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี.....	37
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....	37
ประชากรและขนาดตัวอย่าง.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การนำเสนอผลการศึกษา.....	41
แผนการดำเนินการศึกษาติดตามผลโครงการ.....	41
งบประมาณ.....	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ส่วนที่ 2 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมบริการวิชาการและวิชาชีพ.....	48
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผลการศึกษา	85
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	95
ภาคผนวก.....	96
ก แบบสอบถาม.....	98
ข คณะกรรมการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้	
เรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี.....	101
ค หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม.....	103
บรรณานุกรม.....	104

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโครงการกิจกรรม.....	16
ตาราง 2 ผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมแต่ละคณะ.....	38
ตาราง 3 ประชากรและขนาดตัวอย่าง.....	39
ตาราง 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:เพศ.....	44
ตาราง 5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:ช่วงอายุ.....	45
ตาราง 6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:ระดับการศึกษา.....	45
ตาราง 7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:อาชีพ.....	46
ตาราง 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ ประจำต่อเดือน.....	47
ตาราง 9 การเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ (ปี 2557 - 2562).....	47
ตาราง 10 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี 2557 - 2562).....	49
ตาราง 11 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี 2557 - 2562).....	50
ตาราง 12 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านกฎหมายและการเมือง การปกครอง (ปี 2557 - 2562).....	51
ตาราง 13 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านเกษตรและการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร (ปี.2557 - 2562).....	53
ตาราง 14 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี 2557 – 2562).....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

ตาราง 15 การมีอาชีพเสริม <u>เพิ่มขึ้น</u> จากเข้าร่วมโครงการกิจกรรม (ปี 2557 – 2562).....	56
ตาราง 16 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี 2557 - 2562).....	57
ตาราง 17 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี 2557 - 2562).....	57
ตาราง 18 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง(ปี 2557 - 2562).....	58
ตาราง 19 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร(ปี 2557 - 2562).....	58
ตาราง 20 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี 2557 - 2562).....	59
ตาราง 21 สัดส่วนของการมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นจากเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมด้านต่างๆ (ปี 2557 - 2562).....	60
ตาราง 22 รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน ประมาณ (ปี 2557 - 2562).....	61
ตาราง 23 ประหยัดรายจ่าย เฉลี่ยต่อเดือน (ประมาณ) (ปี 2557 - 2562).....	62
ตาราง 24 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการ กิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี 2557 - 2562).....	62
ตาราง 25 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการ กิจกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี 2557 - 2562).....	63
ตาราง 26 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการ กิจกรรม ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (ปี 2557 - 2562).....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

ตาราง 27 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการ กิจกรรม ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี 2557 - 2562).....	66
ตาราง 28 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการ กิจกรรม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี 2557 - 2562).....	67
ตาราง 29 สัดส่วนของความคิดเห็นคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) จากการเข้า ร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่างๆ (ปี 2557 - 2562).....	68
ตาราง 30 สภาพแวดล้อมในครอบครัว / ในชุมชนที่ดีขึ้น จากการเข้าร่วม โครงการกิจกรรมด้านต่างๆ (ปี 2557 - 2562).....	69
ตาราง 31 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดี ขึ้นด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี 2557 - 2562).....	70
ตาราง 32 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดี ขึ้น ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี 2557 - 2562).....	70
ตาราง 33 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดี ขึ้นด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (ปี 2557 - 2562).....	70
ตาราง 34 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดี ขึ้นด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี 2557 - 2562).....	72
ตาราง 35 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดี ขึ้นด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี 2557 - 2562).....	72
ตาราง 36 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่างๆ (ปี 2557 - 2562).....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

ตาราง 37 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี 2557 - 2562).....	74
ตาราง 38 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี 2557 - 2562).....	76
ตาราง 39 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง (ปี 2557 - 2562).....	78
ตาราง 40 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านเกษตรและการ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี 2557 - 2562).....	79
ตาราง 41 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน เครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิชาการและ เทคโนโลยี (ปี 2557 - 2562).....	80
ตาราง 42 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/ระดับจังหวัด/ระดับชาติ/ ระดับนานาชาติ (ปี 2557 - 2562).....	81
ตาราง 43 ข้อเสนอแนะความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ยึดมั่นในพันธกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง คือการให้บริการวิชาการในสาขาวิชาต่างๆที่มีการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงไปสู่สังคมและท้องถิ่น โดยคาดหวังว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเพิ่มทักษะการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม บริบทด้านการศึกษาการส่งเสริมความรู้ให้ชุมชน สามารถพัฒนางาน สร้างอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มั่นคง และสามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ส่งผลให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การจัดโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงกล่าวคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี ได้จัดประชุมร่วมกับผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำและสมาชิกเครือข่ายการเกษตร ของจังหวัดอุทัยธานี เพื่อระดมความคิดเห็นและสรุปความต้องการอย่างแท้จริง ของท้องถิ่นเพื่อการรับบริการวิชาการวิชาชีพ/องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชาวอุทัยธานี

โครงการกิจกรรมบริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานีครั้งแรกจัดขึ้น ในปีงบประมาณ 2557 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 นั้น มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ใช้งบประมาณรายจ่ายจากรายได้ของมหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมจำนวน 1 กิจกรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 60 คน ตั้งแต่ครั้งที่ 2 จนถึงครั้งที่ 6 คือปีงบประมาณ 2558 ถึงปีงบประมาณ 2562 มหาวิทยาลัย ได้รับงบประมาณรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน จัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมชาวอุทัยธานีมาโดย

ตลอด ในปีงบประมาณ 2558 ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมปีที่ 2 ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ช่วงเวลา กล่าวคือ วันที่ 12 - 13 กุมภาพันธ์ วันที่ 30 เมษายน - 1 พฤษภาคม และ วันที่ 6-8 พฤษภาคม 2558 มีกิจกรรมจำนวน 25 กิจกรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน 2,611 คน ปีที่ 3 ปีงบประมาณ 2559 จัดกิจกรรม จำนวน 20 กิจกรรม ระยะเวลาการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ช่วง ระหว่างวันที่ 26 - 27 มกราคม, 3 - 4 กุมภาพันธ์ และ 10 - 11 กุมภาพันธ์ 2559 มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน 1,676 คน ปีงบประมาณ 2560 จัดกิจกรรม ปีที่ 4 โดยจัดกิจกรรมจำนวน 20 กิจกรรม ระยะเวลาการดำเนินงานระหว่างวันที่ 31 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2560 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 2,449 คน ปีงบประมาณ 2561 จัดกิจกรรม ปีที่ 5 โดยจัดกิจกรรมจำนวน 22 กิจกรรม ระยะเวลาการดำเนินงานระหว่างวันที่ 6-7 กุมภาพันธ์ 2561 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 1,623 คน และในปีงบประมาณ 2562 จัดกิจกรรมเป็นปีที่ 6 มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรม จำนวน 24 กิจกรรม ระยะเวลาการดำเนินงานระหว่างวันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ และวันที่ 2 พฤษภาคม 2562 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 1,574 คน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้พัฒนากระบวนการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบโครงการกิจกรรม ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงเป็นรูปธรรม ตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัย คือนอกจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่ความรู้ไปยังผู้อื่นในอาชีพเดียวกันที่ไม่มีโอกาสมาเข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมมหาวิทยาลัย และขยายผลเป็นเครือข่ายให้ทุกคนเพิ่มพูนความรู้เช่นกัน ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับความร่วมมือจากทุกคณะและสถาบัน ในการจัดอาจารย์และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เดินทางไปให้ความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อถ่ายทอดกิจกรรมความรู้ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและบุคคลทั่วไป และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่บูรณาการกับวิชาที่สอนด้วย

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันการศึกษาแบบตลาดวิชา ได้กระจายโอกาสทางการศึกษาสู่ภูมิภาคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เพื่อให้โอกาสแก่บุคคลผู้ใฝ่เรียนใฝ่รู้สามารถเข้ารับการศึกษโดยไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานภูมิลำเนา และตระหนักดีว่าในสังคมโลกแห่งการเรียนรู้นี้ มีกระบวนการเรียนรู้มากมายหลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ความจำเป็นของการเรียนรู้ที่ทุกคนและทุกส่วนในสังคมมีความใฝ่รู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีความต่อเนื่องเป็นปกติวิสัยในชีวิตประจำวันของทุกคน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ในทุกเวลาทุกสถานที่ของคนทุกคน ในทุกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้ร่วมกันจัดโครงการกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี โดยให้ความรู้ที่หลากหลายแก่ประชาชนในจังหวัดอุทัยธานี ตามความต้องการโดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะตระหนักว่าการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ควรเป็นไปตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับได้รับการเสริมสร้างการเรียนรู้เต็มศักยภาพและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้เกิดพลังชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็งอันเป็นรากฐานที่มั่นคงในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืนตลอดไป การติดตามโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 นี้ จากการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดโครงการกิจกรรม โดยความร่วมมือจากทุกคณะของมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 14 คณะ 1 สถาบัน โดยมีโครงการกิจกรรมต่างๆดังต่อไปนี้

คณะ	โครงการกิจกรรม
1.นิติศาสตร์	- กิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง - การรู้กฎหมายธุรกิจเพื่อพัฒนาชีวิต การตั้งองค์กรธุรกิจให้เหมาะสมกับกิจการ - กฎหมายอาญาในชีวิตประจำวัน - กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ - กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมายที่ดิน
2.บริหารธุรกิจ	- โครงการฝึกอบรมการเพิ่มมูลค่าข้าวไทยและบรรจุภัณฑ์ - การคิดต้นทุนอย่างง่ายโดยระบบบัญชี - กิจกรรมหลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์) - กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนจังหวัดอุทัยธานี เรื่อง ผู้ประกอบการยุคดิจิทัล(ตลาดออนไลน์)
3.มนุษยศาสตร์และสถาบันการศึกษา นานาชาติ	- โครงการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน - โครงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย/สารสนเทศ และระบบการคิดของเด็กเพื่อความเป็นผู้นำแห่งอนาคต - การปฏิบัติการออกเสียงและการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องของครูและนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กในเขตจังหวัดอุทัยธานี

คณะ	โครงการกิจกรรม
3.มนุษยศาสตร์และ สถาบันการศึกษา นานาชาติ	- การฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครูและนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กในเขตจังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรม จิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับผู้สูงวัย - กิจกรรมอบรมภาษาจีนเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น - กิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น
4.ศึกษาศาสตร์	- โครงการการสร้างเสริมอาชีพและการแปรรูปผลผลิตจากส้มซ่า และปลาแรด - โครงการการพัฒนาอาชีพ การทำปิ่นสับไส้ปลาแรดและกล้วยฉาบอย่างมืออาชีพ - โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน เรื่อง วิธีการปรับพฤติกรรมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ - กิจกรรมผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย - กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาทักษะสมอง Executive Function (EFs) - โครงการการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ - การทักษะการปรับพฤติกรรมตามหลักจิตวิทยาในเด็กชนสามาริสัน - กิจกรรมผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย - กิจกรรมศิลปะการเพ้นท์ลวดลายบนผืนผ้า - กิจกรรมโครงสร้างและลักษณะของดินเพื่อการเพาะปลูก

คณะ	โครงการกิจกรรม
5.วิทยาศาสตร์	- โครงการประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในด้าน การเกษตร - โครงการประยุกต์ใช้โคโตซานในการเพาะเห็ดนางรมใน วัสดุ เพาะเห็ดฟางข้าว - โครงการฝึกอบรมการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว - การเพาะเนื้อเยื่อกล้วย - การผลิตเครื่องดื่มจากธัญพืช - กิจกรรมการปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์ - กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโน โคโตซานสำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช - กิจกรรมการผลิตลูกแป้งจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการเกษตร - กิจกรรมการเพาะเลี้ยงเห็ดถั่งเช่าสีทองอินทรีย์ - กิจกรรมแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ - กิจกรรมแปรรูปกล้วยเป็นเครื่องดื่มชูกำลัง - กิจกรรมแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า - กิจกรรมการผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน
6.รัฐศาสตร์	- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผน ยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0 - กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น 4 ปี - การเขียนโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น - กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำแผนเพื่อการ พัฒนาท้องถิ่นและการวิเคราะห์โครงการ - กิจกรรม เทคนิคในการติดตามประเมินผลแผนงานและ โครงการ

คณะ	โครงการกิจกรรม
6.รัฐศาสตร์	- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง โอท็อปนวัตกรรม วิถีเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0
7.เศรษฐศาสตร์	- โครงการการทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชน OTOP เดินได้ - กิจกรรมการเขียน โครงการเพื่อการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน - กิจกรรม “การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจชุมชนมาตรฐานสินค้า” - การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้วยการจัดการทางการเงิน - กิจกรรมการเขียนและวิเคราะห์โครงการเพื่อการกู้ยืมจากแหล่งทุนในระบบ
8.ศิลปกรรมศาสตร์	- โครงการการพัฒนาเทคนิคการร้องเพลงอย่างไรให้โดนใจผู้ฟัง - โครงการศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน : การขับร้องเพลงลูกทุ่งลูกกรุงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมายุครบ 60 พรรษา - โครงการศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน อบรมการขับร้องเพลงไทยตามแบบอาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน - เทคนิคการขับร้องประสานเสียง - กิจกรรมทักษะการร้องเพลง (ไทยสากล) - กิจกรรมทักษะการร้องเพลง (ไทยเดิม) - กิจกรรมศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน ทักษะการร้องเพลง - กิจกรรมขับร้องรำทำเพลงสุขใจ สำหรับผู้สูงอายุ - เทคนิคและวิธีการปรับวงดนตรีไทย

คณะ	โครงการกิจกรรม
9.พัฒนาทรัพยากรมนุษย์	- โครงการพัฒนาการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดอุทัยธานี องค์ความรู้วิถีชีวิตชาวแพ - โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง การปลูกผักในวัสดุลอยน้ำ - การจัดเก็บความรู้เพื่อธำรงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น - กิจกรรมการวิจัยเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (การวิจัยเบื้องต้นในการแก้ปัญหาผู้เรียน) - กิจกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน
10.วิศวกรรมศาสตร์	- โครงการการจัดการและดูแลสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนชาวแพ จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและดูแลสิ่งแวดล้อมของชุมชนชาวแพ จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมด้านวิศวกรรมโยธา การปรับปรุงพื้นที่ที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมของชุมชนชาวแพ จังหวัดอุทัยธานี - การออกแบบระบบกรองน้ำเพื่อใช้อุปโภคในแพ - กิจกรรมการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตในการเกษตร(ระบบรดน้ำต้นไม้อัตโนมัติ) - กิจกรรมการนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการเกษตร - กิจกรรมการนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - กิจกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน

คณะ	โครงการกิจกรรม
11. ทัศนมาตร ศาสตร์	- กิจกรรมการให้ความรู้ด้านปัญหาสายตาและการดูแล สุขภาพสายตาเบื้องต้น
12. สื่อสารมวลชน	- โครงการอบรมผู้ประกาศข่าว - โครงการอบรมพิธีกรเยาวชนยุคใหม่ - กิจกรรมการอบรมพิธีกรมืออาชีพ สำหรับนักเรียนและ เยาวชน - กิจกรรมศิลปะการพูดในที่ชุมชน - กิจกรรมการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์
13. สาธารณสุขศาสตร์	- โครงการตรวจคัดกรองปริมาณสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ตกค้างในกระแสดูดกลุ่มเกษตรกร จังหวัดอุทัยธานี - การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน - กิจกรรมพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุและคนพิการ จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักบริหารชุมชนในการดูแล ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมพัฒนาทักษะการป้องกันและการช่วยเหลือ เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดในสมองและหัวใจ สำหรับผู้สูงอายุ
14. ธุรกิจการบริการ	- การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่ จังหวัดอุทัยธานี - กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ยุวมัคคุเทศก์กับการจัดการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน - กิจกรรมการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน - กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการธุรกิจ SME

คณะวิชาที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมประกอบด้วย 14 คณะ 1 สถาบัน ซึ่งได้ให้บริการวิชาการและวิชาชีพจำนวน 116 โครงการกิจกรรม โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 10,247 คน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ดำเนินการ ติดตามผลการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การถ่ายทอดการเรียนรู้ การบริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมสำหรับชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีต่อไป

ปี	2557	2558	2559	2560	2561	2562	รวม	หมายเหตุ
จำนวน								จากตาราง
โครงการ	1	25	20	20	26	24	116	ขามาเน
กิจกรรม								+ -5%
ผู้เข้าร่วม								จะได้กลุ่ม
โครงการ								ตัวอย่าง
กิจกรรม	60	2,611	1,676	2,484	1,742	1,674	10,247	400 คน

โครงการ กิจกรรมบริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานีตั้งแต่ปี 2557 – 2562 มีโครงการกิจกรรมจำนวน 116 โครงการกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม จำนวน 10,247 คน

แนวทางการดำเนินงาน

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 มีการวางแผนงานขั้นตอน และหลักเกณฑ์การติดตามบริการวิชาการด้านต่างๆที่สัมพันธ์กับพันธกิจของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1.มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานีจัดประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นในการติดตามผลการจัดการติดตามความรู้

และการถ่ายทอดการเรียนรู้ การให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชนชาวอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562

2.สรุปการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้ วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562

3.ประเมินผลการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562

กล่าวโดยสรุป คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี ได้เริ่มให้บริการวิชาการและวิชาชีพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 จากการสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้แล้วนำไปจัดทำแผนการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานประจำด้านอื่นๆ ของอาจารย์และบุคลากร เช่น การนำนักศึกษาที่เคยผ่านการเรียนรู้ไปจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน นอกจากนั้นมีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย เช่น คณาจารย์นำผลการวิจัยไปอบรมให้ความรู้กับชุมชน ก่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์จริงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในหลายภาคส่วน ตลอดจนนำความรู้ประสบการณ์จากการให้บริการทางวิชาการมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การทำวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นต้น จากนั้นมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดให้มีการประเมินผลสำเร็จและการติดตามของการบริการทางวิชาการ และมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ แก่สังคม เกี่ยวโดยบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนการวิจัย และการจัดการความรู้ตลอดจนเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนในเครือข่ายได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาผลการนำความรู้จากโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการ วิชาชีพแก่ชุมชนชาวอุทัยธานี ไปประยุกต์ใช้หรือใช้พัฒนาอาชีพและพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อม อาชีพเสริม รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน ประหยัดรายจ่าย เฉลี่ยต่อเดือน นำความรู้ที่ได้ ไปใช้พัฒนา ในหน่วยงาน /ในชุมชน/ในเครือข่าย ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ได้รับรางวัล ระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาติ/นานาชาติ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพ ของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 จากผู้เข้าร่วม 10,247 คน มีโครงการกิจกรรมจำนวน 116 โครงการกิจกรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดโครงการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้ และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ในการกำหนดจำนวน ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาว อุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 จากกลุ่มโครงการกิจกรรม มีประชากรเข้าร่วม โครงการกิจกรรม จำนวน 10,247 คน ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการศึกษาและติดตามผล ครั้งนี้เป็นผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม และได้ฝึกอบรมตามวันและเวลาที่กำหนดใน โครงการกิจกรรมบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ในระหว่าง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 มีผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมจำนวน 116 โครงการ กิจกรรม รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10,247 คนในการศึกษาการติดตามผลการ จัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัยใช้ตารางยามาเน่ ในการหาค่ากลุ่มตัวอย่าง +_5% จะได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 จำนวน 10,247 คน โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 7 โครงการกิจกรรม

- กิจกรรมศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน ทักษะการร้องเพลง
- กิจกรรมขับร้องรำทำเพลงสุขใจ สำหรับผู้สูงอายุ
- เทคนิคและวิธีการปรับวงดนตรีไทย
- โครงการศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน อบรมการขับร้องเพลงไทยตามแบบอาจารย์เจริญใจสุนทรวาทิน
- เทคนิคการขับร้องประสานเสียง
- กิจกรรมทักษะการร้องเพลง (ไทยสากล)
- กิจกรรมทักษะการร้องเพลง (ไทยเดิม)

ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข จำนวน 11 โครงการกิจกรรม

- กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาทักษะสมอง Executive Function (EFs)
- โครงการการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- ทักษะการปรับพฤติกรรมตามหลักจิตวิทยาในเด็กชนสมานธิ์
- กิจกรรมจิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก
- การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน
- กิจกรรมพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุและคนพิการ จังหวัดอุทัยธานี
- กิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักบริหารชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จังหวัดอุทัยธานี
- กิจกรรมพัฒนาทักษะการป้องกันและการช่วยเหลือเบื้องต้นเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดในสมองและหัวใจ สำหรับผู้สูงอายุ

- กิจกรรมผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย
- กิจกรรมจิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับผู้สูงวัย
- กิจกรรมการให้ความรู้ด้านปัญหาสายตาและการดูแลสุขภาพสายตาเบื้องต้น

ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง จำนวน 7 โครงการกิจกรรม

- กิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- กฎหมายอาญาในชีวิตประจำวัน
- กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมายที่ดิน
- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0”
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและการวิเคราะห์โครงการ”

ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 14 โครงการกิจกรรม

- โครงการประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในการเกษตร
- โครงการประยุกต์ใช้ไคโตซานในการเพาะเห็ดนางรมในวัสดุเพาะเห็ดฟางข้าว
- โครงการฝึกอบรมการแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว
- กิจกรรมการปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์
- กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโนไคโตซานสำหรับการเกษตร และการต้านทานศัตรูพืช

- กิจกรรมการผลิตลูกแป้งจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการเกษตร
- กิจกรรมการเพาะเลี้ยงเห็ดถั่งเช่าสีทองอินทรีย์
- กิจกรรมแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ
- กิจกรรมแปรรูปกล้วยเป็นเครื่องดื่มหอมกำลัง
- การผลิตเครื่องดื่มหอมจากัญพืช
- กิจกรรมแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า
- กิจกรรม “การผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน”
- โครงการการสร้างเสริมอาชีพและการแปรรูปผลผลิตจากส้มซ่า และปลาแรด
- โครงการการพัฒนาอาชีพ การทำป่นสับไส้ปลาแรดและกล้วยฉาบอย่างมีอาชีพ

ด้านบริการวิชาการและเทคโนโลยี จำนวน 16 โครงการกิจกรรม

- กิจกรรมหลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์)
- กิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนจังหวัดอุทัยธานี เรื่อง ผู้ประกอบการยุคดิจิทัล (ตลาดออนไลน์)
- โครงการการทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชน OTOP เดินได้
- กิจกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน
- กิจกรรมการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต
ในด้านการเกษตร(ระบบรดน้ำต้นไม้อัตโนมัติ)
- กิจกรรมการนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการเกษตร
- กิจกรรมการนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- กิจกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน
- กิจกรรมการอบรมพิธีกรรมมีอาชีพ สำหรับนักเรียนและเยาวชน
- กิจกรรมศิลปะการพูดในที่ชุมชน
- กิจกรรมการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์
- กิจกรรมการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน
- กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการธุรกิจ SME

- กิจกรรมอบรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น
- กิจกรรมอบรมภาษาจีนเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น
- กิจกรรมศิลปะการเพ้นท์ลวดลายบนผืนผ้า

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโครงการกิจกรรม

ประชากรเข้าร่วมโครงการกิจกรรม จำนวน 10,247 คน ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยและติดตามผลครั้งนี้ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม และได้เข้ารับฝึกอบรมตามวันและเวลาที่กำหนดในระหว่างปีงบประมาณ 2557-2562 มีผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม 116 โครงการกิจกรรม รวมจำนวน 10,247 คน ในการศึกษาผู้วิจัยใช้ตารางยามาเน่ ในการหาค่ากลุ่มตัวอย่าง $\pm 5\%$ จะได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่มเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างโดยคิดเป็นร้อยละของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโครงการกิจกรรม

กลุ่ม	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. กลุ่มศิลปวัฒนธรรม	1,105	44
2. กลุ่มวิทยาศาสตร์ และ สาธารณสุข	3,256	128
3. กลุ่มกฎหมายและการเมือง การปกครอง	962	36
4. กลุ่มเกษตรและการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	3,667	144
5. กลุ่มบริการวิชาการและเทคโนโลยี	1,257	48
รวม	10,247	400

ตาราง1 การหากกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ต้องการในแต่ละกลุ่มคำนวณโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์จากสูตรกระจายสัดส่วน ดังนี้

$$nh = \frac{(Nh)}{N} n$$

N

โดยที่ nh แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการในแต่ละกลุ่ม
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการศึกษาเท่ากับ 400 คน
 Nh แทน จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมดเท่ากับ 10,247 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์คือ

1. การนำความรู้จากโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี ไปประยุกต์ใช้หรือใช้พัฒนาอาชีพกับตนเองและพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น
2. การยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น
3. การสร้างเครือข่ายของกลุ่มเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล
4. มีศูนย์การเรียนรู้ เป็นแหล่งสะสมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับการจัดการความรู้ของชุมชนชาวอุทัยธานี

บทที่ 2

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพ ของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี และแนวคิดในการวิจัย

ในการดำเนินการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 รวม 6 ปี ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ดำเนินการจัด โครงการกิจกรรมให้แก่ชุมชนชาวอุทัยธานี โดยสรุปสาระสำคัญจาก การทบทวนเอกสารต่างๆ ดังนี้

1. หลักการประเมินผลการฝึกอบรม
2. ประเภทของการฝึกอบรม
3. การฝึกอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม
4. การประเมินผลการฝึกอบรม
5. ความสำคัญของการติดตามผล
6. การติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

จากสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงขออธิบายรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1. หลักการประเมินผลการฝึกอบรม

ในการดำเนินโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 รวม 6 ปี ทั้ง 14 คณะ 1 สถาบัน ได้มีการประเมินผู้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จในการจัดการฝึกอบรมว่าสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ มีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม และจะมีการติดตามประเมินการทำงานจริง ณ พื้นที่

ผู้รับการฝึกอบรม สามารถนำเอาความรู้ที่ได้อบรมไปใช้ในการทำงานได้จริง หรือไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้หรือไม่ ในการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการติดตามหลังสิ้นสุดโครงการภายใน 1 ปี ในปีถัดไป

ดังนั้น แนวคิดรูปแบบหรือวิธีการประเมินผลหลังการฝึกอบรมที่ได้ใช้นั้น เป็นเทคนิควิธีการพื้นฐานของ Donald Kirkpatrick ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการประเมินผลการฝึกอบรม โดยแนวคิดของ Kirkpatrick ได้กำหนดให้การประเมินผลการฝึกอบรมมีด้วยกัน 4 ขั้นตอนดังกล่าวคือ

1.1 การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)

การประเมินปฏิกิริยา คือ การประเมินเพื่อรับรู้ว่าคุณรับการอบรมมีทัศนคติอย่างไรต่อการจัดฝึกอบรม ในหลักสูตรนั้น ๆ กล่าวคือเป็นการวัดความรู้สึกพึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบต่อการจัดฝึกอบรมนั่นเอง ซึ่งถือว่าการประเมินที่ง่ายที่สุดในบรรดา 4 ขั้นตอนในการประเมิน ในทางปฏิบัติมักทำการประเมินหลังสิ้นสุดการฝึกอบรมซึ่งนิยมใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลัก โดยมักแจกให้ผู้รับการอบรมประเมินโดยมีประเด็นต่าง ๆ เช่น การสอนของวิทยากร การดูแลอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่จัดฝึกอบรม อาหาร เครื่องดื่ม

ซึ่งการประเมินขั้นตอนนี้ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับการจัดฝึกอบรมโดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ดี นักฝึกอบรมจะต้องตระหนักว่าควรประเมินปฏิกิริยาหรือไม่ หรือจะรอให้การฝึกอบรมสิ้นสุดเท่านั้น เพราะเหตุว่าถ้าผลออกมาว่ามีระดับความพึงพอใจน้อยก็ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้แล้ว ดังนั้นสิ่งที่ควรทำคือการประเมินระหว่างกระบวนการฝึกอบรมควบคู่ไปด้วย เพื่อรับรู้ว่ามีอะไรที่บ่งบอกอาการความไม่ราบรื่นของการฝึกอบรม จะได้ดำเนินการแก้ไขได้ทันก่อนปัญหาจะเกิด ซึ่งวิธีการก็คือ การสังเกตการณ์ (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) หรือสอบถามผู้เข้าอบรมในช่วงพักอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น

1.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning)

การประเมินการเรียนรู้ คือ การวัดว่าผู้รับการฝึกอบรมได้มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ หรือมีทัศนคติ อันพึงประสงค์หรือไม่ การประเมินขั้นตอนนี้ถือว่ามีค่าสำคัญมากเพราะเหตุว่าเป็นการตอบโจทย์หรือวัตถุประสงค์ของการจัดฝึกอบรมใน ส่วนของการเรียนรู้ ซึ่งถ้ามีการจัดฝึกอบรมเกิดขึ้นแล้ว แต่ไม่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น หรือไม่ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ถือว่าเป็นการฝึกอบรมที่สูญเปล่า ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดการจัดอบรม แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเรียนรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ซึ่งในการประเมินส่วนนี้ได้ใช้แบบสอบถามโดยมีการให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมตอบว่าหลังการฝึกอบรมแล้วท่านมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งมีการ สัมภาษณ์ และติดตามดูผลการนำไปใช้จริง ซึ่งการวัดการเรียนรู้ต้องมีเทคนิควิธีที่ เหมาะสมกับประเด็น หรือประเภทการเรียนรู้ที่เราจะวัด โครงการหรือกิจกรรม เช่น การ วัดความรู้ (Knowledge) การวัดทักษะ (Skill) ให้ทดลองปฏิบัติจริง และพิจารณาจาก ทัศนคติ (Attitude) ซึ่งใช้ในการสังเกตพฤติกรรมและสัมภาษณ์ประกอบการประเมินผล

1.3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior)

การประเมินพฤติกรรม หรือ Job behavior เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ที่ได้รับ จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการประเมินที่จะ ทราบว่าการฝึกอบรมที่จัดขึ้นสามารถทำให้บุคลากรทำงานได้ดีขึ้นหรือลดความ บกพร่องในงานได้หรือไม่ บางครั้งมักเรียกการประเมินขั้นตอนนี้ว่าการติดตามผลการ ฝึกอบรมซึ่งนักฝึกอบรมคงต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เพื่อที่ระบุให้ชัดว่าการ ฝึกอบรมหลักสูตรไหนควรมีการติดตามผลเนื่องจากในบางองค์กรมีการจัด โครงการ กิจกรรมฝึกอบรมจำนวนมากในแต่ละปีทำให้การติดตามผลการฝึกอบรมทุกโครงการ กิจกรรมเป็นไปได้ยาก แต่อย่างไรก็ดีการติดตามผลการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพคงต้อง อาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดผู้รับการฝึกอบรมในการให้ข้อมูล ผลการ ปฏิบัติงานในงานที่ใช้ความสามารถอันเนื่องมาจากการฝึกอบรม หรือบางครั้งอาจต้องม การขอข้อมูลหรือความเห็นจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับงานของ

ผู้เข้าอบรม เช่น ในหลักสูตรด้านการบริการ อาจมีการสอบถามลูกค้าว่าพฤติกรรม การบริการของพนักงานเป็นเช่นไร เป็นต้น

1.4 การประเมินผลลัพธ์ (Results)

ตามแนวคิดของ Kirkpatrick จะเห็นว่าการประเมินที่ยากที่สุดและเป็นการประเมินที่ทำให้ทราบว่าการอบรมแต่ละครั้งส่งผลได้อย่างไรต่อองค์กรบ้างคือ การประเมินผลลัพธ์ (Results) ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์แก่องค์กรจากการฝึกอบรมนั่นเอง การประเมินในขั้นตอนนี้เช่นอาจมีการวัดผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (Productivity) เช่น จำนวนสินค้าที่ผลิตได้เพิ่มขึ้น จำนวนของเสียที่ลดลง ยอดขายที่เพิ่มขึ้น หรือความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะระบุให้ชี้ชัดลงเป็นว่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการอบรม หลักสูตรใดบ้างนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากในการตัดสินใจเนื่องจากอาจมี ปัจจัยอื่นๆที่ร่วมอยู่ด้วย ดังนั้นการประเมินขั้นตอนนี้ยังคงยากต่อการนำมาใช้ปฏิบัติจริงโดยในปัจจุบัน ได้มีการนำแนวคิดการประเมินผลที่เรียกว่า การประเมินความคุ้มค่าในการลงทุน (Return on Investment) หรือเรียกย่อ ROI มาใช้โดย Jack J. Phillips ซึ่งได้รับความสนใจกันอยู่ในขณะนี้การประเมินผลการฝึกอบรมถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายในวงจรการฝึกอบรม (Training cycle) ซึ่งเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs Assessment) การกำหนดวัตถุประสงค์การอบรม (Objective) การออกแบบหลักสูตรการอบรม (Course Design) และการดำเนินการฝึกอบรม (Implementation) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยย้อนกลับที่สำคัญและเป็นการวัดความสำเร็จในการฝึกอบรมทรัพยากรบุคคล ได้เลือกใช้วิธีการประเมินอย่างเหมาะสม

2. ประเภทของการฝึกอบรม

ประเภทของการฝึกอบรมที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีหลายประเภท แต่ที่นิยมจัดฝึกอบรมของ แต่ละหน่วยงานจำแนกได้เป็น 4 ประเภทหลัก ดังนี้

ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ (2545)

2.2.1. การฝึกอบรมก่อนการทำงาน (Pre-service training) หรือการฝึกอบรมก่อนประจำการ เป็นการฝึกอบรมที่มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจทั่วไปเกี่ยวกับงานในหน้าที่สำหรับบุคคลที่เข้าทำงานและปฏิบัติงานต่างๆในองค์การการฝึกอบรมประเภทนี้ได้แก่

2.2.1.1 การอบรมปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการอบรมสำหรับบุคคลที่เริ่มทำงานใหม่ให้รู้จักองค์การ สมาชิกในองค์การกฎระเบียบ เงื่อนไขสิทธิสวัสดิการ หน้าที่ของตนเองและวัฒนธรรมในองค์การเพื่อให้เกิดความมั่นใจ มีทัศนคติต่อองค์การและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสภาพแวดล้อมขององค์การ ซึ่งจะใช้เวลาในการอบรม 1-2 วัน

2.2.1.2 การฝึกอบรมก่อนทำงานหรือแนะนำงาน (Induction training) เป็นการอบรมแนะนำ ให้บุคลากรใหม่ได้เรียนรู้งานระบบและวิธีการควบคุม กำกับ ติดตามและ การปฏิบัติงานเฉพาะอย่างเพื่อให้ผู้จะเริ่มปฏิบัติงานรู้จักงานและวิธีการทำงานในหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบได้รวดเร็วขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามเป้าหมายหรือมาตรฐานของงานผลิตลดน้อยการฝึกอบรมในลักษณะนี้ จะเป็นการฝึกอบรมตั้งแต่ 5-15 วัน

2.2.2. การฝึกอบรมระหว่างการทำงาน/ประจำการ (In-service training) เป็นการฝึกอบรมสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์การ เพื่อเพิ่มพูนหรือเพื่อทบทวนความรู้ความสามารถและทักษะการทำงานที่อาจลืมหรือขาดความชำนาญ ไปบ้าง (refresher training) หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงงานที่รับผิดชอบ หรือเมื่อการทำงานไม่ บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังการฝึกอบรมจะจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.2.2.1 การฝึกอบรมในขณะทำงาน/การอบรมในงาน (On-the-job training) เป็นการฝึก การอบรมเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มปฏิบัติจริงในงานที่จะต้องรับผิดชอบใน สถานที่ทำงานที่เป็น พี่เลี้ยงวิธีการอบรมอาจจะทำโดยฝึกหัดงาน (apprenticeship training) จะเป็นงานที่ต้องการความชำนาญมากๆและการฝึกทำงาน โดยได้รับค่าจ้างตอบแทน (Internship training) ซึ่งมักจะเป็น โครงการร่วมระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ/ที่ทำงาน การอบรมแบบ นี้จะเป็นการส่งเสริม ความสามารถความชำนาญ และการนำความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

2.2.2.2 การฝึกอบรมนอกที่ทำการ/การอบรมนอกงาน (Off-the-job training) เป็นการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการในสถานที่จัดฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหยุดทำการปฏิบัติงานในหน้าที่ชั่วคราว เพื่อเข้ารับการอบรมอย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมอย่างเต็มที่เพื่อให้ได้ความรู้และทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในงานของตน

2.2.3. การฝึกอบรมเฉพาะเรื่อง (Specific training) เป็นการฝึกอบรมให้ได้รายละเอียดเฉพาะเรื่องเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ให้กว้างขวางเกิดความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานหรือเพื่อเสริมงานหลักให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หลักสูตรของการอบรมในลักษณะนี้จะมีความหลากหลาย ระยะเวลาของการฝึกอบรมจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของหลักสูตรที่จัด ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและจะเป็นที่นิยมในวงการศึกษา

2.2.4. การฝึกอบรมในกรณีพิเศษ (Special training) เป็นการอบรมเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม อาจจะเป็นการฝึกอบรมให้ทั้งบุคลากรของหน่วยงาน บุคลากรนอกหน่วยงาน หรือเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงานหรือชุมชนในสังคม การฝึกอบรมประเภทนี้จะเป็นการให้ข้อมูล ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตสำหรับการฝึกอบรมครูประจำการ ของ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กำหนดรูปแบบการฝึกอบรมโดยพิจารณา จากพื้นฐานสำคัญ 2 ประการคือ

2.2.4.1. รูปแบบที่พิจารณาจากฐานความมุ่งหมาย (objective based) แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของครู ได้แก่ การฝึกอบรมด้านเนื้อหา และวิธีสอนตามลักษณะเนื้อหาวิชาหรือตามระดับชั้น และการอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและบริการ ลักษณะที่ 2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู เช่นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ลักษณะที่ 3 การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาสำคัญทางการศึกษาของชาติเช่น การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในบางวิชาอันเป็นผลมาจากการประเมินในระดับภูมิภาค หรือระดับชาติการอบรมเพื่อผลักดันนโยบายทางการศึกษาที่สำคัญเป็นต้น

2.2.4.2. รูปแบบที่พิจารณาจากฐานของพฤติกรรม (performance based)

คำนึงถึงบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้ให้การอบรมแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 การฝึกอบรมที่เน้นวิทยากรเป็นศูนย์กลางวิทยากรเป็นผู้ถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้รับ ลักษณะที่ 2 การอบรมที่เน้นสื่อเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนโดยสื่อ ประเภทต่าง ๆ ลักษณะที่ 3 การฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้กระทำ ผู้ให้การอบรมเป็นผู้มีบทบาทสนับสนุนและช่วยเหลือ สรุปประเภทของการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สามารถจำแนกตามประเภทได้ 4 ประเภท และจำแนกตามรูปแบบได้ 2 รูปแบบ กล่าวคือ การจำแนกตามประเภท ประเภทที่ 1 ได้แก่ การฝึกอบรมก่อนท างาน/ประจำการ เช่น การปฐมนิเทศ การแนะนำงาน ประเภทที่ 2 ได้แก่ การ ฝึกอบรมระหว่างการทำงาน / ประจำการ ซึ่งประเภทนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การอบรมในขณะที่ทำงาน และการ อบรมนอกงาน ประเภทที่ 3 ได้แก่ การฝึกอบรมเฉพาะเรื่องเป็นการอบรม เทคนิควิชาชีพ เฉพาะเรื่องและประเภทที่ 4 ได้แก่ การฝึกอบรมพิเศษมีหลักสูตรฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการศึกษานอกระบบทั้งหมด สำหรับรูปแบบที่ใช้ การฝึกอบรมสำหรับครู ประจำการ รูปแบบที่ 1 คือรูปแบบที่พิจารณาจากฐานความมุ่งหมาย ได้แก่ การฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานของครูการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถใน วิชาชีพ การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหา สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติ รูปแบบที่ 2 คือ รูปแบบที่พิจารณาจากฐานของพฤติกรรม ได้แก่ การฝึกอบรมที่เน้นวิทยากรเป็น ศูนย์กลาง การฝึกอบรมที่เน้นสื่อเป็นศูนย์กลาง และการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการ อบรมเป็นศูนย์กลาง

ชาญณรงค์ ขาวงษ์ (2535) ได้สรุปถึงความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่า การ พัฒนาบุคลากรคือ กระบวนการที่จะเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยเน้นการพยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะอุปนิสัย ทัศนคติและวิธีการในการทำงาน ตลอดจนจัดให้มีการเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ โดย ตั้งเป้าหมายว่าการพัฒนาบุคลากรควรจะได้ผลในทางบวกอย่างน้อยก็ให้เกิดความ กระตือรือร้นต่อการทำงานของคนมากยิ่งขึ้น และจะได้ ฝึกอบรมหรือเห็นแบบอย่างที่ดี เพื่อนำไปปรับปรุงงานที่ตนทำอยู่ก่อนแล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะคนเป็นทรัพยากรที่

สำคัญที่สุดของโลกถ้าคนมีคุณภาพดีแล้วทุกอย่างก็จะตามมาในทางที่ดี เพราะคนเป็นผู้สร้างทุกอย่าง ทั้งวัฒนธรรม อารยธรรม ศิลปะ สุนทรีย และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น การปกครองศีลธรรม จริยธรรม ทุกอย่างก็จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นก่อนที่จะทำการพัฒนาอย่างอื่น ๆ ต้องพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาและเข้าใจ ความหมายอันแท้จริงของการพัฒนาบุคลากรเสียก่อน

ดนัย เทียนพุฒ (2537) การพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการแสดงออกของศักยภาพบุคคลในองค์การการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานการพัฒนาองค์การการออกแบบงานใหม่

จากความคิดเห็นข้างต้น พอสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึงกระบวนการในการที่จะพัฒนาศักยภาพของคนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านความรู้ความสามารถความชำนาญ ประสบการณ์ และสร้างเสริมในด้านทัศนคติค่านิยมของบุคคล เพื่อจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การฝึกอบรมและหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม มีผู้ให้ความหมายของการฝึกอบรม ไว้ดังนี้

ธีระ ประวาลพฤษ์ (2538 : 4) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานในขอบเขตของการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน อันมีผลต่อความสำเร็จขององค์การที่ปฏิบัติหรือให้สามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 213) ให้ความหมายการฝึกอบรมไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อจะหาทางให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และ/หรือทัศนคติของพนักงาน เพื่อจะ让他สามารถปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและให้เกิดผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์การ

นวลศรี บุญรักษ์ (2542 : 21) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเป็นระบบในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรที่จัดขึ้นเป็นระบบ และครอบคลุม ซึ่งสามารถจัดได้หลายวิธี โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3.1 ความมุ่งหมายของการฝึกอบรม

สมพงศ์ เกษมสิน (2514 : 259 - 260) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการฝึกอบรม สองประการคือ ในด้านความมุ่งหมายขององค์กรเป็นความมุ่งหมายที่เน้นหนักถึงประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับเป็นส่วนรวม ได้แก่ เพื่อสร้างความสนใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อเสนอแนะวิธีปฏิบัติงานที่ดีและถูกต้องทันสมัย เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลสูงสุด เพื่อฝึกฝนบุคคลหรือเตรียมเจ้าหน้าที่ไว้สำหรับการขยายงานในอนาคต เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ในด้านความหมายส่วนบุคคลเป็นความมุ่งหมายที่แสดงถึงประโยชน์ที่บุคคลขององค์กรจะได้รับ ซึ่งได้แก่ เพื่อความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งฐานะ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ หน้าที่ และทัศนคติ เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน เพื่อทำความเข้าใจ นโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2534 : 419 - 420) สรุปความมุ่งหมายของการฝึกอบรม มี 2 ประการคือ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการขาดความรู้ ความชำนาญในสายงานของข้าราชการที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติ และเพื่อพัฒนาการปรับปรุงความรู้ให้แก่ข้าราชการเป็นการเพิ่มเติมซึ่งความรู้เพื่องานที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น สรุปว่า ความมุ่งหมายของการฝึกอบรม มีด้วยกัน 2 ประการ คือ เพื่อแก้ปัญหาการขาดความรู้ ความชำนาญในสายงานที่ได้รับมอบหมาย และเพื่อพัฒนาปรับปรุงความรู้ในสายงานที่ได้รับมอบหมายให้มากขึ้น

3.2 ประเภทของการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2534 : 420 – 421) สรุปว่า การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ แบ่งออกเป็น 5 ประการคือ การอบรมปฐมนิเทศ การฝึกอบรมโดยลงมือทำงาน การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน การฝึกอบรมระดับการจัดการพัฒนานักบริหาร

เสนาะ ดิยาวัว (2535 : 133 - 136) แบ่งการฝึกอบรมตามลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถแบ่งออกได้ 5 ประการคือ การฝึกอบรมแบบปฐมนิเทศ การฝึกอบรมโดยการทำงาน การฝึกอบรมในห้องทดลองปฏิบัติงาน การฝึกหัดช่างฝีมือ การฝึกอบรมพิเศษ

ธีระ ประวาลพุกภัย (2538 : 61 - 62) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบรมได้ดังนี้ แบ่งประเภทตามลักษณะก่อนหลังของการเข้าทำงานได้ 2 ประเภท ได้แก่ การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน และการฝึกอบรมระหว่างทำงาน แบ่งประเภทตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ 2 ประเภท ได้แก่ การฝึกอบรมเป็นรายบุคคล และการฝึกอบรมเป็นกลุ่ม แบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ได้ 2 ประเภท ได้แก่ การฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งใหม่ และการฝึกอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะ และแบ่งประเภทตามลักษณะวิธีการฝึกอบรมทั่ว ๆ ไปได้สองประเภท ได้แก่ การฝึกปฏิบัติงานปกติในที่ทำการ และการฝึกปฏิบัติงานนอกที่ทำการ

ชาวี มณีศรี (2538 : 91 - 92) กล่าวว่า โดยทั่วไปการฝึกอบรมมี 2 ประเภท คือ การอบรมก่อนการปฏิบัติงาน และการอบรมระหว่างปฏิบัติงาน สรุปได้ว่า ประเภทของการฝึกอบรมสามารถจัดแบ่งได้หลายลักษณะแตกต่างกันไป เช่น ตามช่วงเวลาของการทำงาน ตามจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และตามลักษณะวิธีการ ฝึกอบรมทั่ว ๆ ไป

4. การประเมินผลการฝึกอบรม

การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรม หรือการประเมินผลการใช้เทคนิคการฝึกอบรม ซึ่งต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการ

พิจารณาว่า การฝึกอบรมนั้นสามารถช่วยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ เกริกแพทริก (บุญเลิศ ไพรินทร์. 2538: 85 - 86, ชูชัย สมितिไกร. 2540: 207 - 208 อ้างอิงจาก Kirkpatrick. 1987) ได้เสนอเกณฑ์ที่ควรพิจารณาและประเมิน ดังนี้

1. การประเมินปฏิกิริยา เป็นการประเมินความรู้สึกนึกคิดของผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เช่น ในด้านเนื้อหา วิทยากร วิธีหรือเทคนิคการฝึกอบรม เอกสารประกอบการ ฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม บรรยากาศในการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ โสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วควรมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการจะประเมินไว้ตั้งแต่ในขั้นตอนการออกแบบโครงการ ฝึกอบรม และนำสิ่งที่ต้องการจะประเมินบรรจุลงในแบบประเมินผล

2. การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมนั้น ๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงตามที่ต้องการมากน้อยหรือไม่ เพียงใด สำหรับวิธีการที่ใช้ในการประเมินการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้

2.1 ความรู้ การประเมินระดับความรู้ของผู้รับการอบรม คือ การจัดความรู้เกี่ยวกับ ข้อเท็จจริง หลักการ วิธีการ และกระบวนการทำงาน โดยทั่วไปการประเมินความรู้มักจะวัดโดยใช้แบบทดสอบความรู้ มี 4 แบบ คือ แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบเติมคำ หรือคำตอบสั้น ๆ แบบทดสอบถูก - ผิด และแบบทดสอบหลายตัวเลือก

2.2 ทักษะ การประเมินทักษะมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผู้รับการอบรมมีการพัฒนาด้านทักษะเพิ่มขึ้นหรือไม่ วิธีการประเมิน เช่น การให้แสดงหรือกระทำทักษะนั้น ๆ ออกมา โดยผู้ฝึกอบรมจะคอยสังเกตหรือให้คะแนน เรียกว่า เป็นการทดสอบการปฏิบัติงาน หรือการทดสอบความสามารถ

2.3 เจตคติ การประเมินเจตคติเป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึกของผู้รับการอบรมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แบบการประเมินเจตคติมีหลายแบบ สามารถนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสม

3. การประเมินการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมในการทำงาน เป็นการประเมินว่า พฤติกรรมการทำงานของผู้รับการอบรม มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

หรือเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาก่อนและหลังการฝึกอบรม แนวทางในการประเมินพฤติกรรม มีดังนี้

3.1 ประเมินพฤติกรรมอย่างเป็นระบบทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 เก็บข้อมูลจากกลุ่มต่าง ๆ ต่อไปอย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม ได้แก่ ผู้รับการอบรม ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานของผู้รับการอบรม

3.3 มีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.4 ควรจะประเมินการฝึกอบรมหลังสิ้นสุดโครงการแล้วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้

3.5 ควรมีกกลุ่มควบคุม ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่ไม่ได้ผ่านการฝึกอบรม เพื่อใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรม

4. การประเมินผลกระทบหรือผลลัพธ์ที่มีต่อองค์การหรือความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการมาน้อยเพียงใด เป็นการประเมินประโยชน์ที่องค์การจะได้รับในภาพรวมทั้งหมดจากโครงการฝึกอบรมนั้น ๆ เช่น คุณภาพและปริมาณของการผลิตขวัญกำลังใจของพนักงาน ซึ่งการประเมินในระดับนี้เป็นเรื่องค่อนข้างจะยาก ทั้งนี้เพราะในองค์การนั้นมีตัวแปรหลายประการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือเลวร้ายลง

สตัฟเฟิลบีม (สมคิด บางโม. 2544: 116 – 117 อ้างอิงจาก Stufflebeam. 1988) ได้เสนอแนวคิดในรูปแบบการประเมินโครงการที่เรียกว่า การประเมินผลโครงการแบบชิปปี้ (CIPP Evaluation) ซึ่งใช้ประเมินผลโครงการได้ทุกประเภทรวมทั้งประเมินผลการฝึกอบรมด้วย โดยกำหนดขั้นตอนการประเมินออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประเมินสาระสำคัญ (Context Evaluation) เป็นการประเมินว่าโครงการมีความเหมาะสมและสมเหตุผลเพียงใด โดยพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ โครงการที่เสนออยู่ในกรอบของนโยบายบริษัทหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการสนองนโยบายของบริษัทหรือไม่ มีความจำเป็นเพียงใด ความเป็นไปได้ของโครงการ วิธีดำเนินการ และผลกระทบของโครงการเป็นอย่างไร

ระยะที่ 2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของการฝึกอบรม (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของโครงการ ได้แก่ กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ระบบ การฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร เป็นต้น

ระยะที่ 3 ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินผลในระยะดำเนินการฝึกอบรม หรือการฝึกอบรมสิ้นสุดแล้ว เพื่อประเมินตรวจสอบว่าการฝึกอบรมดำเนินการไปตามกระบวนการที่กำหนดหรือไม่ วิธีการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงไร มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไรบ้าง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจเพียงไร

ระยะที่ 4 ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว หรือประเมินหลังจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลับไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว 6 เดือน เพื่อประเมินดูว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพียงใดหรือไม่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้บังคับบัญชาของตนพึงพอใจ เพียงไร

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมในการทำงาน ได้แก่ การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
3. การประเมินผลผลิต ได้แก่ การประเมินรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

5. ความสำคัญของการติดตามผล

การติดตามผลการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการฝึกอบรม ซึ่งจะให้คำตอบที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมและหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้จัดไปแล้วว่า บรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและต่อหน่วยงานหรือไม่ อย่างไร ผู้เข้ารับการอบรมมีการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมการทำงานในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เข้ารับการอบรม
ได้นำเอาความรู้หรือสิ่งที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

วิจิตร อาวะกุล (2540: 239-240) กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่าเป็น การตรวจสอบผลการฝึกอบรมกับการปฏิบัติงานจริงโดยตรง ซึ่งจะทำให้ทราบถึงการ เปลี่ยนแปลงทาง ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม การปฏิบัติ ประสิทธิภาพ การปรับใช้วิชาการ หรือได้นำความรู้หรือสิ่งที่ได้รับ จากการฝึกอบรมไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ หรือมีความจำเป็นต้องให้เข้าฝึกอบรมซ้ำอีก และถ้าเขาทำได้ดีก็อาจจัดฝึกอบรมขั้นสูง เพิ่มเติมให้อีก เพื่อให้มีการพัฒนาในระดับสูงขึ้น นอกจากนั้นการการติดตามผลจะทำ ให้เราได้ทราบข้อมูลการฝึกอบรมมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้ ฝึกอบรม ซึ่งแต่ละคนมีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอบรมที่ไม่เหมือนกัน หรือทราบถึงการ บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติหรือไม่และเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีเพียงใด การติดตามผลการฝึกอบรมถือเป็น กิจกรรมสุดท้ายของการฝึกอบรม มักจะทำภายหลังจากการฝึกอบรม ผู้อบรมได้กลับไป ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนแล้ว ระหว่าง 4 - 6 เดือนเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อบรม ได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน และทราบผลที่ ออกมา การติดตามผลควรกำหนดระยะเวลาดำเนินการเป็นระยะ ๆ และมักจะใช้วิธีการ ไปสังเกต (Observe) ไปเยี่ยม (Visit) ที่ทำงานหรือที่ประกอบการ มีการจดบันทึก (Record) และตอบแบบสอบถาม (Questionnaire)

จกณิ ชูติมาเทวินทร์ (2542: 253) กล่าวว่า การติดตามผลการอบรม (Follow up Evaluation) เป็นกิจกรรมต่อเนื่องของการประเมินผลการฝึกอบรม เป็นส่วนท้ายสุดที่ผู้รับผิดชอบจะดำเนินการเพื่อให้ครบวงจรของการอบรมหลังจากที่ผู้อบรมกลับเข้าทำงานแล้วระยะหนึ่ง หากมีการติดตามผลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการอบรมสามารถประเมินประสิทธิผลของการอบรมได้ว่าผู้อบรมสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับในการอบรมไปใช้ในงานที่ทำอยู่ได้หรือไม่ หรือได้ประยุกต์ใช้ทักษะใหม่ในงานได้ดีหรือไม่เพียงใด หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานหรือไม่ ยังมีส่วนใดที่ยังบกพร่องไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและวางแผนในการอบรมเพิ่มเติมครั้งต่อไป รวมทั้งการประมวลผลกระทบของการอบรมที่มีต่อโครงการ

ชุมชน ฯลฯ นอกจากนี้การติดตามผลยังเป็นเสมือนการกระตุ้นผู้เข้าอบรมที่จะต้องประยุกต์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด เมื่อทราบว่าจะมีการเยี่ยมเยือนและติดตามผลกิจกรรมการติดตามผลยังเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่จัดอบรมยังให้ความสำคัญน้อย หน่วยงานที่จัดอบรมส่วนใหญ่จะไม่ได้รับกิจกรรมติดตามผลเข้าไปในวงจรการอบรม ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่มีงบประมาณ ไม่มีบุคลากรเพียงพอ หรืออาจจะยังมองไม่เห็นความสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งที่จริงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเพื่อความสมบูรณ์ โดยวางแผนเอาไว้ในงบประมาณด้วย สำหรับหน่วยงานที่ดำเนินการจัดอบรมให้กับบุคลากรในหน่วยงานของตนเอง เช่น หน่วยงานส่วนกลางจัดอบรมเฉพาะเรื่องให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในชุมชน อาทิ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอบรมให้กับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย หรือเจ้าหน้าที่อนามัยอบรมให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น กรณีหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการฝึกอบรมเหล่านี้มีงบประมาณสำหรับการนิเทศงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่อยู่แล้ว ฉะนั้นก็อาจจะนำกิจกรรมการติดตามผลไปผนวกเข้ากับงานนิเทศก็ได้ ซึ่งจะสะดวกและไม่ต้องเตรียมงบประมาณเพิ่มเติม สิ่งที่ต้องกระทำหลังจากติดตามผลเสร็จสิ้นก็คือ ควรมีการเขียนรายงานการติดตามผล ซึ่งนอกจากจะเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นแล้ว ยังอาจส่งให้ผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งส่งไปให้กับวิทยากรเพื่อทราบผลด้วย

ชาญ สวัสดิ์สาธิต (2548: 61-62) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นหัวใจของการฝึกอบรม ฉะนั้น หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลับไปปฏิบัติงานได้ระยะหนึ่งแล้ว จึงควรมีการติดตามผล ผลที่ได้จากการศึกษาการติดตามผลจะเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการอบรมสัมมนา และเป็นการแสดงความสนใจของผู้จัดการศึกษาต่อผู้ที่สำเร็จหลักสูตรว่าได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น การติดตามผลจึงเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม การติดตามผลเป็นการตามไปดูผลภายหลัง การฝึกอบรมว่าหลังจากผู้เข้าฝึกอบรมกลับไปทำงานหรือประกอบอาชีพเดิมของตนแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทำงานหรือนำเอาความรู้ที่อบรมแล้วไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงเพียงใด ได้ผลอย่างไร และมักพบเสมอว่าผู้อบรมบางคนไม่ได้ใช้ความรู้ที่อบรมมา เพราะเข้าอบรมไม่ตรงกับงานที่ทำหรือผู้อบรมนำไปใช้แต่ยังไม่ถูกต้อง ไม่ถูกหลักการจะได้หา

วิธีแก้ไขโดยการไปให้คำแนะนำเพิ่มเติมหรือกลับมาอบรมใหม่ โดยวิธีนี้ก็ช่วยให้ทราบว่าการดำเนินการฝึกอบรมได้ผล หรือมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกทางด้วย

จรีพร ศรีทอง (2549: 277) กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลสำเร็จและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) การนำออก (Output) และการนำไปใช้ (Outcome) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาแก้ไข ปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานเป็นการตรวจสอบดูว่าบริการที่จัดให้กับผู้เข้ารับการศึกษาระดับความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ทำให้ทราบถึงทัศนคติ ความคิดเห็น ความต้องการ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้รับบริการ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพ การติดตามผลเป็นวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อสถาบัน เช่น ลักษณะอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลในด้านวิชาการ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษา เป็นการให้ความช่วยเหลือที่ทางหน่วยจัดการศึกษาได้จัดให้กับผู้เข้ารับการศึกษาก่อนหน้านี้ว่าได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และยังช่วยให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการและหลักสูตร เพื่อที่จะได้ปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุวัตถุประสงค์การติดตามผลเป็นบริการที่จะรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงของการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาว่าบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผู้ดำเนินการแนะแนวทราบว่า ผู้ใช้บริการยังต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง จะได้นำมาปรับปรุงบริการให้มีขึ้น และในการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่าได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบันในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนมีข้อคิดเห็นต่อสถาบันอย่างไร การติดตามผลควรจะทำหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อพิจารณาว่าได้ใช้ความรู้ที่เรียนไปมากน้อยเพียงใดในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และควรพิจารณาเหตุผลของการได้ใช้ความรู้ก่อนจะทำการติดตามผล คือ ผู้ผ่านการอบรมได้ทำงานตรงกับวิชาที่ได้อบรมหรือไม่ ผู้ผ่านการอบรมได้ใช้ความรู้จากวิชาที่ศึกษาไปใช้ในการประกอบ

อาชีพเพียงใด และผู้ผ่านการอบรมได้ท างานตรงกับวิชาที่เรียน มีโอกาสใช้ความรู้ และมีผลอย่างไร

รัตนะ บัวสนธิ์ (2550: 241) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นการประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังจากการอบรม (Behaviour Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการอบรมได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานไปตามความคาดหวังของโครงการในทิศทางที่พึงประสงค์ และเป็นการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Result Evaluation) ทั้งในด้านดีและไม่ดี เช่น ลดค่าใช้จ่ายในการทำงาน และการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน ประโยชน์จากการติดตามผลจะสามารถให้สารสนเทศที่มีความหมายทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้ได้จริงตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มุ่งให้เกิดการสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลง (Constructive Orientation) ผลจากการติดตามจะช่วยให้สถาบันนำไปใช้เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสถาบัน และกระตุ้นให้บุคลากร มีการบริการดีขึ้น
2. กำหนดจำแนกการนำไปใช้ประโยชน์ (Defined User) กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ และความต้องการใช้ประโยชน์จากการติดตามผลให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การตั้งคำถามมีความเหมาะสมชัดเจนมากขึ้น
3. ความน่าเชื่อถือของนักประเมิน (Evaluation Credibility) ต้องดำเนินการโดยผู้ที่มีคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างแท้จริง และมีบารมีทางวิชาการเพื่อเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้
4. การจัดทำรายงานนำไปใช้ได้ (Functional Reporting) ต้องมีความชัดเจนทันเวลา มีความถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติได้กับผู้ที่ได้รับการประเมินหรือกลุ่มผู้ที่ได้รับบริการ
5. กำกับติดตามให้เกิดผลกระทบต่อเนื่อง (Follow-up impact) ต้องให้ผู้ได้รับการประเมินและผู้ใช้ผลมีความเข้าใจในการประเมินและมีการปรับปรุงหรือปฏิบัติตามผลได้อย่างชัดเจน จากคำกล่าวของนักวิชาการสามารถสรุปความสำคัญของการติดตามผลได้ว่าเป็นการติดตามผู้ผ่านการศึกษาไปแล้วว่า ได้นำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน แล้วยังได้ทำให้ ทราบว่ามีความจำเป็นทางวิชาการอื่นที่

ยังขาดต่อการปฏิบัติงานด้วย นอกจากนั้นยังเป็นข้อมูลย้อนกลับให้กลับผู้บริหาร โครงการและคณะดำเนินงานหลักสูตรได้นำไปตรวจสอบการบริหาร การจัดการและการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

6. การนำหลักทฤษฎีมาใช้ในการประเมินความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ หมายถึง การที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ในการรับการฝึกอบรม จะต้องมีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับเรียนรู้มา นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ สิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริงจึงต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ดังนั้นผู้รับการฝึกอบรมสามารถเลือกเข้ารับการฝึกอบรมในหัวข้อที่ตนเองสนใจ ได้เรียนรู้หรือหาคำตอบด้วยตนเอง โดยการคิดและปฏิบัติจริง มีความรู้หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำข้อมูลหรือความรู้จากที่ได้เรียนรู้มาสรุปเป็นคำตอบหรือเชื่อมโยงต่อการพัฒนาความรู้ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่าผู้รับการฝึกอบรมมีโอกาสเลือก วางแผน และจัดการนำเสนอคำตอบของปัญหาหรือผลของการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของตนเอง และนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นในอาชีพเดียวกันหรือชุมชนเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น แนวทางที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมมาใช้กับองค์กร/ชุมชนอย่างได้ผล

1. วิเคราะห์ความต้องการที่แท้จริงที่ชุมชนหรือท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม เช่น ทักษะที่ขาดหรือปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้มั่นใจว่าการอบรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นจะเป็นโอกาสในการพัฒนาการทำงานของผู้รับการฝึกอบรมให้ดีขึ้นได้จริง เพราะหากการฝึกอบรมที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น จะเป็นการเปล่าประโยชน์และเสียเวลาโดยที่ผู้รับการฝึกอบรมไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร

2. ให้ข้อมูลผู้รับการฝึกอบรมได้ทราบว่า การฝึกฝนทักษะใหม่ ๆ หรือการเพิ่มขีดความสามารถให้กับทักษะที่มีอยู่แล้วนั้นมีความสำคัญอย่างไร และเชื่อมโยง

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างการฝึกอบรมกับความสามารถของเขาที่จะทุ่มเทเพื่อความสำเร็จตามแผนการและเป้าหมายของชุมชนหรือท้องถิ่น

3. ออกแบบการฝึกอบรมให้มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และสามารถวัดผลสำเร็จได้ รวมถึงการให้ข้อมูลแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมและวิธีการวัดผล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบว่าลักษณะการฝึกอบรมเป็นอย่างไร มหาวิทยาลัยคาดหวังอะไรจากการฝึกอบรมดังกล่าว และมีแนวทางที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

4. การฝึกอบรมเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง แจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบว่าการฝึกอบรมเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรให้ความร่วมมือและตั้งใจฝึกอบรมอย่างจริงจัง ทั้งการเตรียมตัวก่อนการฝึกอบรม การเข้ารับการอบรมด้วยความกระตือรือร้น รวมทั้งการนำความรู้ไปต่อยอดความคิดหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง หรือทำแบบฝึกหัดเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คิดถึงหัวข้อการฝึกอบรมก่อนวันฝึกอบรมจริง และเมื่อผู้เข้ารับการอบรมมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าแล้ว ช่วงเวลาฝึกอบรมจะเป็นช่วงเวลาอันมีค่าที่คุณสามารถจัดให้มีการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น หรือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

6. จัดให้หัวหน้าชุมชน/แกนนำของชุมชนเข้าร่วมการฝึกอบรมด้วยเพื่อให้พวกเขาเข้าใจถึงบทบาทของผู้ที่อยู่ในระดับบริหารต่อการฝึกอบรม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบที่ดีในการเรียนรู้และการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมถึงส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้มาให้เกิดประโยชน์ต่องานที่ทำด้วย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี ได้มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม มีการนำความร่วมมือของทุกฝ่ายให้มาประสานกันเพื่อประโยชน์สูงสุดของมหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้ และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี

การดำเนินการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประเด็นต่างๆ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาผลการนำความรู้จากโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานีไปประยุกต์ใช้หรือใช้พัฒนาอาชีพและพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี ขอเสนอวิธีการดำเนินการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมการบริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2562 จำนวน 10,247 คน โดยมีโครงการกิจกรรมรวม 116 โครงการกิจกรรม ได้ตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมแต่ละคณะ

ลำดับที่	กิจกรรม	ประชากรที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรม
1	คณะนิติศาสตร์	528
2	คณะบริหารธุรกิจ	482
3	คณะมนุษยศาสตร์และ สถาบันการศึกษานานาชาติ	940
4	คณะศึกษาศาสตร์	1,160
5	คณะวิทยาศาสตร์	2,076
6	คณะรัฐศาสตร์	434
7	คณะเศรษฐศาสตร์	268
8	คณะสื่อสารมวลชน	401
9	คณะพัฒนาศาสตร์มนุษยศาสตร์	449
10	คณะวิศวกรรมศาสตร์	414
11	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,105
12	คณะพัฒนศาสตร์	475
13	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,116
14	คณะธุรกิจบริการ	399
รวมจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ		10,247

3.2 ประชากรและขนาดตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมบริการทางวิชาการและวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี จำนวน 10,247 คน การศึกษาครั้งนี้จะหาตัวอย่างโดยวิธีการการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) เป็นการเลือกสมาชิกจากประชากร

โดยพยายามทำให้สมาชิกที่เลือกมาเหล่านั้น เป็นตัวแทนของประชากร การที่จะเลือกตัวอย่างให้เป็นตัวแทนของประชากรได้นั้น จะต้องทำการเลือกแบบสุ่ม (Random) หรือเลือกอย่างไม่ลำเอียง (Unbias) คือ พยายามให้สมาชิกของประชากรมีโอกาสที่จะได้รับการเลือกเป็นตัวแทน คือการแจกแบบสอบถามผู้เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี

ตาราง 3 ประชากรและขนาดตัวอย่าง

กลุ่ม	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. กลุ่มศิลปวัฒนธรรม	1,105	44
2. กลุ่มวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	3,256	128
3. กลุ่มกฎหมายและการเมืองการปกครอง	962	36
4. กลุ่มเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	3,667	144
5. กลุ่มบริการวิชาการและเทคโนโลยี	1,257	48
รวม	10,247	400

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัย การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี เป็น การสุ่มตัวอย่าง (Sampling Random) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกตการณ์

3.3.1 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและหลังจากการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ การยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อม อาชีพเสริม รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน ประหยัดรายจ่าย เฉลี่ยต่อเดือน นำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย ผลผลิตกันท์ของชุมชน ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาติ/นานาชาติ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการกิจกรรมการบริการทางวิชาการ วิชาชีพเป็นแบบคำถามปลายเปิด(Open-ended questionnaire)

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมบริการวิชาการวิชาชีพแก่ชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา คือการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

3.4.2 การติดตามและประเมินผล ระดับความคิดเห็น ในหัวข้อหลังจากการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ ท่าน/ชุมชนของท่านได้รับประโยชน์อย่างไร วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง ประกอบกับความเรียงในลักษณะการบรรยาย

3.5 การนำเสนอผลการศึกษา

จัดทำรายงานสรุปการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีในภาพรวมของทุกโครงการกิจกรรมเพื่อรายงานมหาวิทยาลัยรามคำแหง พร้อมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนและผู้สนใจทราบต่อไป

3.6 แผนการดำเนินการวิจัยติดตามผลโครงการ

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีครั้งนี้ใช้เวลาจำนวน 3 เดือน (มิถุนายน – สิงหาคม 2563) โดยมีขั้นตอนและระยะเวลาของแผนการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะเวลา	เดือน		
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
กิจกรรมดำเนินงาน			
1.ศึกษาเอกสาร/ เขียนโครงการ ศึกษา/ติดตามผล	↔		
2.ขออนุมัติโครงการ		↔	
3.สร้างเครื่องมือศึกษา		↔	
4.เก็บรวบรวมข้อมูล		↔	
7.วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผล		↔	
8.เขียนรายงานการศึกษา			↔
9.นำเสนอผลการศึกษา			↔

3.7 งบประมาณ

ในการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี คณะทำงานได้กำหนดงบประมาณการดำเนินการเป็นค่าวิเคราะห์ข้อมูล ค่าประมวลผล และค่าลงรหัสแบบสอบถาม การจัดทำรายงานกิจกรรมการบริการวิชาการวิชาชีพสู่ชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ฉบับสมบูรณ์ซึ่งประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 5 ชุด จำนวนเงิน 50,000 บาท ตลอดจนมีการเผยแพร่ความรู้บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีระหว่างปีงบประมาณ 2557-2562 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประเด็นต่างๆคือ เพื่อศึกษาผลการนำความรู้จากโครงการกิจกรรมการบริการวิชาการวิชาชีพสู่ชุมชนชาวอุทัยธานี ไปประยุกต์ใช้ หรือใช้พัฒนาอาชีพและพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อม เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นส่วนๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ส่วนที่ 2 การติดตามและประเมินผลระดับความคิดเห็นหลังจากการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับประโยชน์ใด จากเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินงานและการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบการบรรยายผล

2.การติดตามและประเมินผลระดับความคิดเห็นหลังจากเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับประโยชน์ใด จากเข้าร่วมกิจกรรม นำเสนอโดยใช้สถิติพรรณนาแจกแจง ค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยายผล

3.ข้อเสนอแนะการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี โดยการสรุปความและนำเสนอในลักษณะการบรรยายแบบสรุป

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีระหว่างปีงบประมาณ 2557-2562 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ จำแนกข้อมูลตาม เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย การเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ ระหว่าง ปี2557 – 2562 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนโดยจำแนกข้อมูลพื้นฐานมีดังนี้

ตาราง 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:เพศ

เพศ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ชาย	162	40.50
หญิง	238	59.50
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 เพศชายจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ตามลำดับ

ตาราง 5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:ช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	0	0.00
20 – 29 ปี	21	5.25
30 – 39 ปี	82	20.50
40 – 49 ปี	82	20.50
50 – 59 ปี	94	23.50
มากกว่า 60 ปี	121	30.25
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีช่วงอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 ช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 ช่วงอายุ 30-39 และ 40-49 ปี จำนวนกลุ่มละ 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ช่วงอายุ 20 - 29 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 ตามลำดับ และไม่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี

ตาราง 6 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าร้อยละ
ประถมศึกษา	47	11.75
มัธยมศึกษาตอนต้น	85	21.25
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	63	15.75
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา	29	7.25
ปริญญาตรี	158	39.50
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.50
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 มัธยมศึกษาปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75 ประถมศึกษา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

ตาราง 7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:อาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	0	0.00
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	35	8.75
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	147	36.75
พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน	4	1.00
แม่บ้าน/เกษียณอายุ	19	4.75
เกษตรกร	118	29.50
รับจ้าง	62	15.50
อื่นๆ	15	3.75
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 เกษตรกร จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 รับจ้าง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 แม่บ้าน/เกษียณอายุ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75 อื่นๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม:รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ประจำต่อเดือน

รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ประจำ ต่อเดือน	จำนวน	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	85	21.25
5,001 – 10,000 บาท	126	31.50
10,001 – 15,000 บาท	59	14.75
15,001 – 20,000 บาท	68	17.00
20,001 – 25,000 บาท	40	10.00
มากกว่า 25,000 บาท	22	5.50
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ย รายได้ประจำต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 รายได้ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 รายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 รายได้ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และรายได้มากกว่า 25,000 บาทจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ

ตาราง 9 การเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ (ปี 2557 - 2562)

เข้าร่วมโครงการ	จำนวน	ค่าร้อยละ
จำนวน 1 ครั้ง	68	17.00
จำนวน 2 ครั้ง	101	25.25
จำนวน 3 ครั้ง	87	21.75
จำนวน 4 ครั้ง	76	19.00
จำนวน 5 ครั้ง	61	15.25
จำนวนมากกว่า 5 ครั้ง	7	1.75
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ 2 ครั้ง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 เข้าร่วม 3 ครั้ง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 เข้าร่วม 4 ครั้ง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 เข้าร่วม 1 ครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 เข้าร่วม 5 ครั้ง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 และเข้าร่วมมากกว่า 5 ครั้งจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมบริการวิชาการและวิชาชีพ

การวิเคราะห์การติดตามผลการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหงหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามเข้าร่วมโครงการแล้ว ระหว่าง ปี 2557 - 2562 ในช่วง 6 ปีดังกล่าวได้รับประโยชน์ ด้านมีอาชีพเสริม รายได้เพิ่มขึ้น ประหยัดรายจ่าย มีคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย สภาพแวดล้อม การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนการมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลระดับต่างๆ โดยงานวิจัยได้จำแนกผลตามโครงการกิจกรรมต่างๆที่ได้ดำเนินงาน ตลอดช่วง 6 ปี ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามถึงการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่างๆในช่วงปี 2557 – 2562 จากทั้งหมด 116 โครงการกิจกรรม มีผู้ตอบแบบสอบถาม 55 โครงการกิจกรรม ครอบคลุมทั้งหมด 14 คณะ 1 สถาบัน จำแนกตามที่กำหนดใน 5 ด้านอันมี ด้านศิลปวัฒนธรรม(7 โครงการกิจกรรม) ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข(11 โครงการกิจกรรม) ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (7 โครงการกิจกรรม) ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (14 โครงการกิจกรรม) ด้านวิชาการและเทคโนโลยี (16 โครงการกิจกรรม) ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตาราง 10 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. การขับร้องรำทำเพลงสุขใจ สำหรับผู้สูงอายุ	24	54.54
2. ศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน ทักษะการร้องเพลง	7	15.91
3. ทักษะการร้องเพลง (ไทยเดิม)	4	9.09
4. ทักษะการร้องเพลง (ไทยสากล)	3	6.82
5. เทคนิคและวิธีการปรับวงดนตรีไทย	2	4.55
6. ศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชนอบรมการขับร้องเพลงไทยตามแบบอาจารย์เจริญใจสุนทรวาทิน	2	4.55
7. เทคนิคการขับร้องประสานเสียง	2	4.55
รวม	44	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พบว่า ด้านศิลปวัฒนธรรม มี 7 โครงการกิจกรรม มีคำตอบการเข้าร่วม จำนวน 44 คน คำตอบการขับร้องรำทำเพลงสุขใจสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 24 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 54.55 ศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน ทักษะการร้องเพลง จำนวน 7 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.91 ทักษะการร้องเพลง (ไทยเดิม) จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 9.09 ทักษะการร้องเพลง (ไทยสากล) จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 6.82 เทคนิคและวิธีการปรับวงดนตรีไทย,ศิลปกรรมศาสตร์เพื่อชุมชนอบรมการขับร้องเพลงไทยตามแบบอาจารย์เจริญใจสุนทรวาทิน,เทคนิคการขับร้องประสานเสียง จำนวน 2 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

ตาราง 11 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน	18	14.06
2. การผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย	17	13.28
3. การพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุและคนพิการจังหวัดอุทัยธานี	17	13.28
4. การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	12	9.38
5. ทักษะการปรับพฤติกรรมตามหลักจิตวิทยาในเด็กชนสามาริสัน	12	9.38
6. การส่งเสริมพัฒนาทักษะสมอง Executive Function (EFs)	11	8.59
7. การพัฒนาศักยภาพนักบริหารชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจังหวัดอุทัยธานี	11	8.59
8. จิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับผู้สูงวัย	9	7.03
9. การพัฒนาทักษะการป้องกันและการช่วยเหลือเบื้องต้นเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดในสมองและหัวใจสำหรับผู้สูงอายุ	8	6.25
10. การจิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก	7	5.47
11. การให้ความรู้ด้านปัญหาสาวยตาและการดูแลสุขภาพสาวยตาเบื้องต้น	6	4.69
รวม	128	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์พบว่าด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข มี 11 โครงการ กิจกรรม มีคำตอบเข้าร่วมจำนวน 128 คำตอบ การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพใน แก่นนำชุมชน จำนวน 18 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 14.06 การพัฒนาทักษะการดูแลผู้สูงอายุ และคนพิการจังหวัดอุทัยธานี,การผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 17 คำตอบเท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 13.28 การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ,ทักษะ การปรับตัวกิจกรรมตามหลักจิตวิทยาในเด็กชนสามาริ์สันต้องการพิเศษ จำนวน 12 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 9.38 การส่งเสริมพัฒนาทักษะสมอง Executive Function (EFs),การ พัฒนาศักยภาพนักบริหารชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 11 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 8.59 จิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับผู้สูงวัย จำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 7.03 การพัฒนาทักษะการป้องกันและการช่วยเหลือ เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดในสมองและหัวใจสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 8 คำตอบ คิด เป็นร้อยละ 6.25 จิตวิทยาและเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 7 คำตอบ คิดเป็น ร้อยละ 5.47 และการให้ความรู้ด้านปัญหาสายตาและการดูแลสุขภาพสายตาเบื้องต้น จำนวน 6 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 4.69 ตามลำดับ

ตาราง 12 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง
(ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดทาง ละเมิดของเจ้าหน้าที่	8	22.22
2. การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมาย แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่อง กฎหมาย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	6	16.67

ตาราง 12 (ต่อ)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เพื่อ รองรับนโยบายThailand 4.0	6	16.67
4. การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมาย ที่ดิน	5	13.89
5. กฎหมายอาญาในชีวิตประจำวัน	4	11.11
6. การอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำ แผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและการวิเคราะห์ โครงการ	4	11.11
7. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี	3	8.33
รวม	36	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์พบว่าโครงการกิจกรรมด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง มีจำนวน 7 โครงการกิจกรรม มีคำตอบเข้าร่วม 36 คำตอบ การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 22.22 การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่อง กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง,การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เพื่รองรับนโยบายThailand 4.0 จำนวน 6 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กฎหมายที่ดิน จำนวน 5 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.89 กฎหมายอาญาในชีวิตประจำวันและการอบรมเชิงปฏิบัติ เรื่องการจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและการวิเคราะห์โครงการ จำนวน 4 คำตอบ เท่าๆกันคิดเป็นร้อยละ 11.11 และการอบรมเชิง

ปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 8.33 ตามลำดับ

ตาราง 13 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. การถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโนไคโตซานสำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช	38	26.39
2. การประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในด้านการเกษตร	32	22.22
3. การผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน	19	13.19
4. การปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์	17	11.81
5. การผลิตลูกแป้งจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการเกษตร	9	6.25
6. การแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ	6	4.17
7. การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว	5	3.47
8. การประยุกต์ใช้ไคโตซานในการเพาะเห็ดนางรมใน วัสดุ เพาะเห็ดฟางข้าว	3	2.08
9. การเพาะเลี้ยงเห็ดถั่งเช่าสีทองอินทรีย์	3	2.08
10. การแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า	3	2.08
11. การพัฒนาอาชีพ การทำบับนึ่งไส้ปลาแรดและกล้วยนาบอย่างมีอาชีพ	3	2.08
12. การแปรรูปกล้วยเป็นเครื่องดื่มชูกำลัง	2	1.39
13. การผลิตเครื่องดื่มจากธัญพืช	2	1.39
14. การสร้างเสริมอาชีพและการแปรรูปผลผลิตจากส้มซ่า และปลาแรด	2	1.39
รวม	144	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์พบว่าด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีจำนวน 14 โครงการกิจกรรม มีคำตอบเข้าร่วม 144 คำตอบ การถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโนไคโตซานสำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช จำนวน 38 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 26.39 การประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในด้านการเกษตร จำนวน 32 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 22.22 การผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน จำนวน 19 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.19 การปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์ จำนวน 17 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.81 การผลิตลูกแป้งจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการเกษตร จำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 6.25 การแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ จำนวน 6 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 4.17 การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.47 การประยุกต์ใช้ไคโตซานในการเพาะเห็ดนางรมใน วัสดุ เพาะเห็ดฟางข้าว,การเพาะเลี้ยงเห็ดถั่งเช่าสีทองอินทรีย์,การแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า,การพัฒนาอาชีพการทำบับสับไส้ปลาแรดและกล้วยฉาบอย่างมีอาชีพ จำนวน 3 คำตอบ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.08 การแปรรูปกล้วยเป็นเครื่องดื่มชูกำลัง,การผลิตเครื่องดื่มจากธัญพืช,การสร้างเสริมอาชีพและการแปรรูปผลผลิตจากส้มซ่า และปลาแรด จำนวน 2 คำตอบ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.39 ตามลำดับ

ตาราง 14 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี.2557 – 2562)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. หลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์)	5	10.42
2. การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน	5	10.42
3. การบริการวิชาการแก่ชุมชนจังหวัดอุทัยธานี เรื่องผู้ประกอบการยุคดิจิทัล (ตลาดออนไลน์)	4	8.33

ตาราง 14 (ต่อ)

โครงการกิจกรรม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสู่ชุมชน อย่างยั่งยืน	4	8.33
5. ศิลปะการเพ้นท์ลวดลายบนพื้นผ้า	4	8.33
6. โครงการการทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชน OTOP เติบโต	3	6.25
7. การนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการเกษตร	3	6.25
8. การนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	3	6.25
9. การอบรมพิธีกรรมอาชีพ สำหรับนักเรียนและ เยาวชน	3	6.25
10. การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อลดต้นทุน การผลิตในด้านการเกษตร (ระบบรดน้ำต้นไม้อัตโนมัติ)	2	4.17
11. การจัดการขยะในครัวเรือน	2	4.17
12. ศิลปะการพูดในที่ชุมชน	2	4.17
13. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์	2	4.17
14. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการธุรกิจ SME	2	4.17
15. การอบรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริม อาชีพทางการค้าในท้องถิ่น	2	4.17
16. การอบรมภาษาจีนเพื่อส่งเสริมอาชีพ ทางการค้าในท้องถิ่น	2	4.17
รวม	48	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์พบว่าด้านวิชาการและเทคโนโลยี มี 16 โครงการกิจกรรม มีคำตอบเข้าร่วม 48 คำตอบ หลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์), การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนจำนวน 5 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 10.42 บริการวิชาการแก่ชุมชนจังหวัดอุทัยธานี เรื่องผู้ประกอบการยุคดิจิทัล(ตลาดออนไลน์),การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน,ศิลปะการเพ้นท์ลวดลายบนพื้นผ้า จำนวน 4 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 8.33 การนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการเกษตร,การทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชนOTOP เดินได้,การนำพลังงานแสงแดดมาใช้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร,การอบรมพิธีกรรมมืออาชีพ สำหรับ นักเรียนและเยาวชน จำนวน 3 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 6.25 การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตในด้านการเกษตร,การจัดการขยะในครัวเรือน,ศิลปะการพูดในที่ชุมชน,การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์,การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการธุรกิจ SME,การอบรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น,การอบรมภาษาจีนเพื่อส่งเสริมอาชีพทางการค้าในท้องถิ่น จำนวน 2 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ตามลำดับ

ตาราง 15 การมีอาชีพเสริม เพิ่มขึ้น จากเข้าร่วมโครงการกิจกรรม (ปี.2557 – 2562)

อาชีพเสริม	จำนวน คำตอบ	ค่าร้อยละ
มีอาชีพเสริม	150	37.50
ยังไม่มีอาชีพเสริม	250	62.50
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ยังไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ตามลำดับ

ตาราง 16 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. รับเล่นดนตรีตามงานพิธีต่างๆ	4	40
2. รับจ้างแสดงดนตรี-ร้องเพลงในงานต่างๆ	3	30
3. รับสอนดนตรี	1	10
4. รับซ่อมเครื่องดนตรี	1	10
5. เล่นดนตรีไทยร่วมกับเพลงลูกทุ่งในงานต่างๆ	1	10
รวม	10	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 10 คำตอบ จัดได้ 5 รูปแบบ รับเล่นดนตรีตามงานพิธีต่างๆ จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 40 รับจ้างแสดงดนตรี-ร้องเพลงในงานต่างๆ จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 30 รับสอนดนตรี,รับซ่อมเครื่องดนตรี,เล่นดนตรีไทยร่วมกับเพลงลูกทุ่งในงานต่างๆจำนวน 1 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตาราง 17 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	14	41.18
2. พัฒนากลุ่มผู้สูงอายุทำงานฝีมือสร้างรายได้ เช่น กระเป๋าใส่กุญแจ การทำรูปไฉ่ยุง	11	32.35
3. ผลิตและจำหน่ายหัตถกรรมเครื่องจักสาน	3	8.82
4. รับจ้างดูแลผู้ป่วย,ดูแลเด็กพิเศษ	2	5.88
5. ผลิตและจำหน่ายอาหารสำเร็จรูป(น้ำพริก)	2	5.88
6. ผลิตสื่อการสอนสำหรับเด็ก	2	5.88
รวม	34	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้าน วิทยาศาสตร์ และสาขารณสุข จำนวน 34 คำตอบ จัดได้ 6 รูปแบบ เป็นอาสาสมัคร สาขารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)จำนวน 14 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 41.18 พัฒนากลุ่ม ผู้สูงอายุทำงานฝีมือสร้างรายได้ เช่น กระเป๋าใส่กุญแจ การทำรูปไฉ่ยงจำนวน 11 คำตอบ คิด เป็นร้อยละ 32.35 ผลิตและจำหน่ายหัตถกรรมเครื่องจักสาน จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 8.82 และรับจ้างดูแลผู้ป่วย,ดูแลเด็กพิเศษ,ผลิตและจำหน่ายอาหารสำเร็จรูป(น้ำพริก),ผลิต สื่อการสอนเพื่อเด็กจำนวน 2 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 5.88 ตามลำดับ

ตาราง 18 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. ไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น	0	00.00
รวม	00	00.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมด้านกฎหมาย และการเมืองการปกครอง จำนวน 36 คำตอบ ยังไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นเลย

ตาราง 19 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร(ปี. 2557 - 2562)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. ทำปุ๋ย/สารขับไล่แมลงใช้เอง และจำหน่าย	24	30.38
2. ปลูกผักกินเองและจำหน่าย	23	29.11
3. ปราชญ์ ผู้นำชุมชน	9	11.39
4. ทำขนมและจำหน่ายใช้วัตถุดิบการเกษตรแปรรูป	7	8.86

ตาราง 19 (ต่อ)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
5. เป็นวิทยากร	5	6.33
6. ผลិតลูกแบ่งจากยีสต์และข้าวหมากเพื่อจำหน่าย	5	6.33
7. เพาะเห็ดเพื่อจำหน่าย	4	5.06
8. ผลิตน้ำส้มสายชูจากสับปะรดเพื่อบริโภคและจำหน่าย	2	2.53
รวม	79	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำนวน 79 คำตอบ จัดได้ 8 รูปแบบ ทำปุ๋ย/สารจับไล่แมลงใช้เอง และจำหน่าย จำนวน 24 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 30.38 ปลุกผักกินเองและจำหน่าย จำนวน 23 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 29.11 ปราชญ์ผู้นำชุมชน จำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.39 ทำขนมและจำหน่ายใช้วัตถุดิบการเกษตรแปรรูป จำนวน 7 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 8.86 เป็นวิทยากร,ผลิตลูกแบ่งจากยีสต์และข้าวหมากเพื่อจำหน่าย จำนวน 5 คำตอบ เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.33 เพาะเห็ดเพื่อ จำหน่าย จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 5.06 และผลิตน้ำส้มสายชูจากสับปะรดเพื่อบริโภคและจำหน่าย จำนวน 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 2.53 ตามลำดับ

ตาราง 20 รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
1. นำสินค้าการเกษตรมาเปิดขายออนไลน์ และใช้หลักกระจายสินค้าร่วมด้วย	19	70.37
2. รับจ้างเป็นพิธีกรงานต่างๆ	3	11.11
3. ก่อตั้งธุรกิจของตนเองเพื่อค้าขาย	2	7.41

ตาราง 20 (ต่อ)

รูปแบบอาชีพเสริม	จำนวนคำตอบ	ค่าร้อยละ
4. มัคคุเทศก์ประจำแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุทัยธานี	2	7.41
5. ผลิตและจำหน่ายคู่มือพลังงานแสงอาทิตย์	1	3.70
รวม	27	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้านบริการวิชาการและเทคโนโลยี จำนวน 27 คำตอบ จัดได้ 5 รูปแบบนำสินค้าการเกษตรมาเปิดขายออนไลน์ และใช้หลักกระจายสินค้าร่วมด้วย จำนวน 19 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 70.37 รับจ้างเป็นพิธีกรงานต่างๆ จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.11 ก่อตั้งธุรกิจของตนเองเพื่อค้าขาย, มัคคุเทศก์ประจำแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุทัยธานีจำนวน 2 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 7.41 และผลิตและจำหน่ายคู่มือพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 1 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 3.70 ตามลำดับ

ตาราง 21 สัดส่วนของการมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นจากเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ (ปี.2557 - 2562)

ด้าน	จำนวนเข้าร่วม (คำตอบ)	มีอาชีพเสริม เพิ่มขึ้น(คำตอบ)	ค่าร้อยละ
ด้านศิลปวัฒนธรรม	44	10	22.73
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	128	34	26.56
ด้านกฎหมายและ การเมืองการปกครอง	36	- 0 -	- 0 -

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้าน	จำนวนเข้าร่วม (คำตอบ)	มีอาชีพเสริม เพิ่มขึ้น(คำตอบ)	ค่าร้อยละ
ด้านเกษตรและการแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร	144	79	54.86
ด้านวิชาการและเทคโนโลยี	48	27	56.25
รวม	400	150	37.50

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน เข้าร่วมโครงการกิจกรรม รวม ด้านศิลปวัฒนธรรม รวม 44 คำตอบ มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น 10 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 22.73 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข จำนวน 128 คำตอบ มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น 34 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 26.56 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง จำนวน 36 คำตอบ ยังไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 144 คำตอบ มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น 79 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 54.86 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี จำนวน 48 คำตอบ มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น 27 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 56.25 ตามลำดับ

ตาราง 22 รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน ประมาณ (ปี.2557 - 2562)

จำนวนเงิน (ประมาณ)	จำนวน	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 1,000 บาท	368	92.00
1,001 - 5,000 บาท	28	7.00
5,001 - 10,000 บาท	3	0.75
มากกว่า 10,000 บาท	1	0.25
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 368 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 1,001 - 5,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 รายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 และมีรายได้เฉลี่ยเดือนละมากกว่า 10,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 ตามลำดับ

ตาราง 23 ประหยัดรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน (ประมาณ) (ปี.2557 - 2562)

จำนวนเงิน	จำนวน	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 1,000 บาท	306	76.50
1,001 - 2,000 บาท	54	13.50
2,001 - 3,000 บาท	23	5.75
มากกว่า 3,000 บาท	17	4.25
รวม	400	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน ประหยัดรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ประหยัดรายจ่ายต่อเดือน 1,001 - 2,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ประหยัดรายจ่ายต่อเดือน 2,001 - 3,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 และประหยัดรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 3,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 ตามลำดับ

ตาราง 24 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี.2557 - 2562)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. จิตใจมีความสุขที่ได้ร้องเพลง	7	30.43
2. ทำให้จิตมีสมาธิ ทำให้จิตใจอ่อนโยน	6	26.09

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
3. ลดความเครียด บำบัดจิตใจ ด้วยการร้องรำทำเพลง	6	26.09
4. เด็กมีพัฒนาการด้าน มารยาทและวาจา ทำให้มี ความสุขและ รู้จักคิด	3	13.04
5. เพิ่มแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดดนตรีไทย ยกระดับ ความสามารถให้ กระจื่อรื้อนมากขึ้น ในการเล่นดนตรีไทย	1	4.35
รวม	23	100

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(ด้านสุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมรวม 5 รูปแบบ 23 ความคิดเห็น จิตใจมีความสุขที่ได้ร้องเพลง จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 30.43 ทำให้จิตมีสมาธิ ทำให้จิตใจอ่อนโยน ,ลดความเครียด บำบัดจิตใจด้วยการร้องรำทำเพลง จำนวน 6 ความคิดเห็น เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 26.09 เด็กมีพัฒนาการด้าน มารยาทและวาจา ทำให้มีความสุขและรู้จักคิด จำนวน 3 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13.04 และเพิ่มแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดดนตรีไทยยกระดับความสามารถให้ กระจื่อรื้อนมากขึ้นในการเล่นดนตรีไทย จำนวน 1 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 4.35 ตามลำดับ

ตาราง 25 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรม ด้าน
วิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี.2557 - 2562)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทำให้สุขภาพกายและจิตใจ ดีขึ้น	12	27.91
2. ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	11	25.58

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
3. ดูแลสุขภาพตนเองและเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการดีขึ้น	6	13.95
4. นำความรู้มาใช้กับอาการเจ็บป่วยได้ดี	5	11.63
5. ร้องรำทำเพลงทำให้ลดความเครียดสุขภาพกายใจ	4	9.30
6. ตรวจเช็คสุขภาพร่างกายด้วยตนเองได้	3	6.98
7. ได้รับการตรวจวัดสายตาและตัดแว่นทำให้มองเห็นชัดเจนขึ้น	1	2.33
8. รู้จักการกินและออกกำลังกายที่เหมาะสมช่วยพัฒนาสมอง	1	2.33
รวม	43	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข จำนวน 8 รูปแบบ รวม 43 ความคิดเห็น ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทำให้สุขภาพกายและจิตใจดีขึ้น จำนวน 12 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 27.91 ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 11 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 25.58 ดูแลสุขภาพตนเองและเด็กพิเศษให้มีพัฒนาการดีขึ้น จำนวน 6 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13.95 นำความรู้มาใช้กับอาการเจ็บป่วยได้ดีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.63 ร้องรำทำเพลงทำให้ลดความเครียดสุขภาพ-กายใจ จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 9.30 ตรวจเช็คสุขภาพร่างกายด้วยตนเองได้ จำนวน 3 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 6.98 ได้รับการตรวจวัดสายตาและตัดแว่นทำให้มองเห็นชัดเจนขึ้น,รู้จักการกินและออกกำลังกายที่เหมาะสมช่วยพัฒนาสมอง จำนวน 1 ความคิดเห็น เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 2.33 ตามลำดับ

ตาราง 26 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรม
ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (ปี.2557 - 2562)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. มีความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน การ เชื่อมโยงของการเขียนแผนระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด ต่อยอดทาง ความคิดได้ดี	7	53.85
2. นำมาใช้ในการกำกับติดตามแผน เพื่อนำผล การดำเนินการมาปรับปรุงแผนเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย	4	30.77
3. ทำให้สุขภาพจิตดีขึ้นไม่วิตกกังวลในเรื่องงาน	2	15.38
รวม	13	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรมด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง จำนวน 3 รูปแบบ 13 ความคิดเห็น มีความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน การเชื่อมโยงของการเขียนแผนระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด ต่อยอดทางความคิดได้ดี จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 53.85 นำมาใช้ในการกำกับติดตามแผน เพื่อนำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 30.77 ทำให้สุขภาพจิตดีขึ้นไม่วิตกกังวลในเรื่องงาน จำนวน 2 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

ตาราง 27 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรม ด้านเกษตร และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี.2557 - 2562)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. มีทักษะในการปลูกผักปลอดสารพิษ	23	26.14
2. สุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น	12	13.64
3. มีระบบหายใจที่ดีขึ้น	11	12.50
4. ควบคุมปริมาณการใช้สารเคมีอย่างจริงจัง	11	12.50
5. ลดต้นทุนการใช้สารเคมีด้วยการผลิตปุ๋ยธรรมชาติสารไล่แมลง	9	10.23
6. มีความรู้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น	7	7.95
7. เป็นอาชีพเสริม มีรายได้มาจุนเจือครอบครัว	6	6.82
8. ถนอมผักผลไม้ไว้บริโภคคนนอกฤดูกาล	5	5.68
9. ตระหนักถึงผลการใช้สารเคมีต่อสุขภาพร่างกาย	2	2.27
10. ลดการใช้ปุ๋ยเคมีสารกำจัดศัตรูพืชลดมลภาวะเป็นพิษในชุมชน	2	2.27
รวม	88	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย)จากโครงการกิจกรรมด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 10 รูปแบบ รวม 88 ความคิดเห็น มีทักษะในการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 23 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 26.14 สุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น จำนวน 12 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13.64 มีระบบหายใจที่ดีขึ้น,ควบคุมปริมาณการใช้สารเคมีอย่างจริงจัง จำนวน 11 ความคิดเห็น เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ลดต้นทุนการใช้สารเคมีด้วยการผลิตปุ๋ยธรรมชาติสารไล่แมลง จำนวน 9 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 10.23 มีความรู้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น จำนวน 7 ความ

คิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 7.95 เป็นอาชีพเสริม มีรายได้มาจุนเจือครอบครัว จำนวน 6 ความ
 คิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 6.82 ถนอมผักผลไม้ไว้บริโภคนอกฤดูกาล จำนวน 5 ความคิดเห็น
 คิดเป็นร้อยละ 5.68 และตระหนักถึงผลการใช้สารเคมีต่อสุขภาพร่างกาย,ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
 สารกำจัดศัตรูพืชลดมลภาวะเป็นพิษในชุมชน จำนวน 2 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 2.27
 ตามลำดับ

ตาราง 28 รูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรม ด้านวิชาการ
 และเทคโนโลยี (ปี.2557 - 2562)

ความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. นำมาใช้ปฏิบัติได้จริงและเห็นผล	19	67.86
2. นำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้ทำให้มี รายได้	6	21.43
3. วิชาชีพที่ต้องใช้สมาธิ ทำให้สุขภาพจิต-กายดี ขึ้น	3	10.71
รวม	28	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบความคิดเห็นคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) จาก
 โครงการกิจกรรม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี จำนวน 3 รูปแบบ รวม 28 ความคิดเห็น
 นำมาใช้ปฏิบัติได้จริงและเห็นผล จำนวน 19 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 67.86 นำความรู้
 ไปใช้ประกอบอาชีพได้ทำให้มีรายได้ จำนวน 6 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 21.43 และ
 วิชาชีพที่ต้องใช้สมาธิ ทำให้สุขภาพจิต-กายดีขึ้น จำนวน 3 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ
 10.71 ตามลำดับ

ตาราง 29 สัดส่วนของความคิดเห็นคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) จากการเข้าร่วมโครงการ
กิจกรรมด้านต่างๆ (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	การเข้าร่วม	(คำตอบ)	ค่าร้อยละ
ด้านศิลปวัฒนธรรม	44	23	52.27
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	128	43	33.59
ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง	36	13	36.11
ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	144	88	61.11
ด้านวิชาการและเทคโนโลยี	48	28	58.33
รวม	400	195	48.75

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์การมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิมจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมปี. 2557 - 2562 รวม 5 ด้านผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ที่ดีกว่าเดิม 195 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม รวมทั้งหมด 400 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 48.75 ด้านศิลปวัฒนธรรมมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิม 23 จาก 44 คำตอบเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 52.27 ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุขมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิม จำนวน 43 จาก 128 คำตอบเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 33.59 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครองมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิม จำนวน 13 จาก 36 คำตอบเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 36.11 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิม จำนวน 88 จาก 144 คำตอบเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 61.11 ด้านวิชาการและเทคโนโลยีมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) ดีกว่าเดิม จำนวน 28 จาก 48 คำตอบเข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 58.33 ตามลำดับ

ตาราง 30 สภาพแวดล้อมในครอบครัว / ในชุมชนที่ดีขึ้น จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	ผู้เข้าร่วม	สภาพแวดล้อม ที่ดีขึ้น	ค่าร้อยละ
ด้านศิลปวัฒนธรรม	44	17	38.64
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	128	41	32.03
ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง	36	10	27.78
ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	144	53	36.80
ด้านวิชาการและเทคโนโลยี	48	24	50.00
รวม	400	145	36.25

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในครอบครัว / ในชุมชนที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ปี. 2557 – 2562 ใน 5 ด้านผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น 145 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม รวมทั้งหมด 400 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 36.25 ด้านศิลปวัฒนธรรมมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จำนวน 17 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม 44 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 38.64 ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จำนวน 41 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม 128 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 32.03 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จำนวน 10 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม 36 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 27.78 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จำนวน 53 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม 144 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 36.80 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จำนวน 24 คำตอบ จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม 48 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตาราง 31 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้าน
ศิลปวัฒนธรรม (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. นำความรู้มาฝึกฝนเพิ่มเติมในการร้องรำทำ เพลง การแสดงพื้นบ้านอย่างมั่นใจมากขึ้น	11	64.71
2. ทำให้ครอบครัวมีกิจกรรมทำร่วมกัน	6	35.29
รวม	17	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์พบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้น ด้าน
ศิลปวัฒนธรรม มี 2 รูปแบบ 17 ความคิดเห็น นำความรู้มาฝึกฝนเพิ่มเติมในการร้องรำทำ
เพลง การแสดงพื้นบ้านอย่างมั่นใจมากขึ้น จำนวน 11 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 64.71 ทำ
ให้ครอบครัวมีกิจกรรมทำร่วมกันจำนวน 6 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 35.29 ตามลำดับ

ตาราง 32 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้น
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว	22	53.66
2. ทำงานได้มากขึ้น	12	29.27
3. เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น	7	17.07
รวม	41	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์พบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้น ด้าน
วิทยาศาสตร์และสาธารณสุข มี 3 รูปแบบ 41 ความคิดเห็น มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว
จำนวน 22 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 53.66 ทำงานได้มากขึ้น จำนวน 12ความคิดเห็น คิด

เป็นร้อยละ 29.27 และได้มีการพัฒนาการดีขึ้น จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 17.07 ตามลำดับ

ตาราง 33 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้านกฎหมาย และการเมืองการปกครอง (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความคิดเห็น		จำนวน	ค่าร้อยละ
1.	ลดเวลา ลดปัญหาในการทำงาน ผู้บริหารใน หน่วยงานพึงพอใจ	4	40.00
2.	ทำให้สภาพแวดล้อมการทำงานดีขึ้น	3	30.00
3.	ได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน และยกระดับความเป็นอยู่ในสังคม มีความปลอดภัย มีอาชีพ-รายได้โดยเฉพาะ กลุ่มผู้สูงอายุ	2	20.00
4.	เพื่อนร่วมงานยอมรับในการทำงานมากขึ้น	1	10.00
รวม		10	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์พบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้น ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง มี 4 รูปแบบ 10 ความคิดเห็น ลดเวลา ลดปัญหาในการทำงาน ผู้บริหารในหน่วยงานพึงพอใจ จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 40.00 ทำให้สภาพแวดล้อมการทำงานดีขึ้น จำนวน 3 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 30.00 ได้รับงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และยกระดับความเป็นอยู่ในสังคมมีความปลอดภัย มีอาชีพ-รายได้โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 2 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 20.00 และเพื่อนร่วมงานยอมรับในการทำงานมากขึ้น จำนวน 1 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ตาราง 34 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. อากาศดี อารมณ์ดี สุขภาพดี	22	41.51
2. แนะนำให้กับญาติ เพื่อนบ้าน ในชุมชนรู้จักการประกอบอาชีพเสริม	17	32.08
3. มีชุมชนอื่นๆมาศึกษาดูงานมากขึ้น	7	13.21
4. มีมิตรและคนรู้จักมากขึ้น มีการเอื้อเฟื้อต่อกัน	4	7.55
5. ทำให้ชุมชนสามัคคีและร่วมมือกันดี	3	5.66
รวม	53	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์พบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มี 5 รูปแบบ 53 ความคิดเห็น ทำให้มีอากาศดี อารมณ์ดี สุขภาพดี จำนวน 22 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 41.51 แนะนำให้กับญาติ เพื่อนบ้านในชุมชนรู้จักการประกอบอาชีพเสริม จำนวน 17 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 32.08 มีชุมชนอื่นๆมาศึกษาดูงานมากขึ้น จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13.21 มีมิตรและคนรู้จักมากขึ้น มีการเอื้อเฟื้อต่อกัน จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 7.55 และทำให้ชุมชนสามัคคีและร่วมมือกันดี จำนวน 3 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 5.66 ตามลำดับ

ตาราง 35 รูปแบบความคิดเห็นสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความคิดเห็น	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. ครอบครัวดีมีความอบอุ่น	11	45.83
2. สุขภาพจิตใจดีขึ้น	7	29.17
3. ทำบัญชีรายรับรายจ่ายได้	4	16.67

ตาราง 35 (ต่อ)

รูปแบบความคิดเห็น	ความถี่	ค่าร้อยละ
4. มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	1	4.17
5. ลดควันไฟจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง	1	4.17
รวม	24	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์พบว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน ที่ดีขึ้นด้านวิชาการและเทคโนโลยี มี 5 รูปแบบ 24 ความคิดเห็น ครอบครัวที่มีความอบอุ่น จำนวน 11 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 45.83 สุขภาพจิตใจดีขึ้น จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 29.17 ทำบัญชีรายรับรายจ่ายได้ จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน,ลดควันไฟจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง จำนวน 1 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 4.17 ตามลำดับ

ตาราง 36 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่างๆ (ปี.2557 - 2562)

โครงการกิจกรรม	การเข้าร่วม	ได้นำไปใช้	ค่าร้อยละ
ด้านศิลปวัฒนธรรม	44	20	45.45
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	128	60	46.88
ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง	36	21	58.33
ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	144	45	31.25
ด้านวิชาการและเทคโนโลยี	48	20	41.67
รวม	400	166	41.50

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์การนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม รวม 5 ด้านได้นำความรู้ไปใช้ 166 คำตอบจากการเข้าร่วม 400 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 41.50 ด้านศิลปวัฒนธรรมได้นำไปใช้ 20 คำตอบจากการเข้าร่วม 44 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 45.45 ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข ได้นำไปใช้ 60 คำตอบ จากการเข้าร่วม 128 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 46.88 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ได้นำไปใช้ 21 คำตอบ จากการเข้าร่วม 36 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 58.33 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้นำไปใช้ 45 คำตอบ จากการเข้าร่วม 144 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 31.25 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี ได้นำไปใช้ 20 คำตอบจากการเข้าร่วม 48 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 41.67 ตามลำดับ

ตาราง 37 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. สามารถให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนร่วมวงดนตรีไทย	12	60.00
2. ใช้ในอาชีพของตน	3	15.00
3. มีความรู้และเข้าใจเทคนิคของดนตรีไทยมากขึ้น	1	5.00
4. ปรับใช้กับการเล่นดนตรีและ การร้องเพลง	1	5.00
5. เผยแพร่ และแบ่งปัน ให้แก่เครือข่าย 40 โรงเรียน เป็นแกนกลาง เครือข่าย	1	5.00
6. พัฒนาความสามารถในการปรับวง และการฝึกซ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ	1	5.00

ตาราง 37 (ต่อ)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
7. สามารถปรับ คัดแปลงทำนองเพลง เผยแพร่ แลกเปลี่ยน ในการสอนวิทยากรในโรงเรียน เครือข่ายและจัดงานมหกรรมดนตรีไทย	1	5.00
รวม	20	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์พบว่าการนำความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม มี 7 รูปแบบ 20 คำตอบ สามารถให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนร่วมวงดนตรีไทย จำนวน 12 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ใช้ในอาชีพของตนจำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.00 และมีความรู้และเข้าใจเทคนิคของดนตรีไทยมากขึ้น,ปรับใช้กับการเล่นดนตรีและ การร้องเพลง,เผยแพร่ และแบ่งปัน ให้แก่เครือข่าย 40 โรงเรียน เป็นแกนกลาง เครือข่าย,พัฒนาความสามารถในการปรับวง และการฝึกซ้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ,สามารถปรับ คัดแปลงทำนองเพลง เผยแพร่ แลกเปลี่ยน ในการสอนวิทยากรในโรงเรียนเครือข่ายและจัดงานมหกรรมดนตรีไทย จำนวน 1 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ตาราง 38 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. ได้ถ่ายทอดความรู้แก่อาจารย์ในรูปแบบกิจกรรม		
- กิจกรรม อ. ออกกำลังกาย โดยการยืดเหยียด กล้ามเนื้อ เต็มประกอบเพลง		
- กิจกรรม อ. อารมณ์ โดยการเปิดเพลงแล้วให้นั่งสมาธิ การวาดรูป การบำเพ็ญประโยชน์		
- กิจกรรม อ. อาหาร โดยการจัดอาหารที่ครบ 5 หมู่ให้เด็กพิเศษรับประทาน	12	20.00
2. นำมาปรับใช้และพัฒนาการ	9	15.00
3. นำมาสอนเพื่อนร่วมงาน	7	11.67
4. พัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัย	7	11.67
5. นำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินที่มีผลต่อร่างกาย	3	5.00
6. นำมาเสริมวิธีการทำงาน	3	5.00
7. มีการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีในหน่วยงาน	3	5.00
8. นำมาประยุกต์ใช้ผลิตสื่อให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	5.00
9. ได้เป็นสถานที่ดูงานและเผยแพร่ในที่ประชุมใหญ่ด้านการดูแลผู้สูงอายุ	3	5.00
10. นำมาพัฒนาเด็ก	2	3.33

ตาราง 38 (ต่อ)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
11. พัฒนาเด็กให้มีทักษะกระบวนการคิด	2	3.33
12. ประชุมตัวแทนสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจังหวัด อุทัยธานีเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	2	3.33
13. นำความรู้ไปจัดอบรมและขยายผลอาทิ การดูแลตนเอง และการทำ CPR	2	3.33
14. เผยแพร่ความรู้ในชมรมผู้สูงอายุ ในครอบครัว ชุมชน วัด เพื่อนบ้านและในศูนย์เด็กเล็ก	1	1.67
15. ทำกิจกรรมจิตอาสา และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ ผู้อื่น	1	1.67
รวม	60	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 38 ผลการวิเคราะห์พบว่าการนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข มี 15 รูปแบบ 60 คำตอบ ถ่ายทอดความรู้แก่อาจารย์ในรูปแบบกิจกรรม อ. ออกกำลังกาย โดยการยืดเหยียด กล้ามเนื้อ เต้นประกอบเพลง กิจกรรม อ. อารมณ์ โดยการเปิดเพลงแล้วให้นั่งสมาธิ การวาดรูป การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรม อ. อาหาร โดยการจัดอาหารที่ครบ 5 หมู่ ให้เด็กพิเศษรับประทาน จำนวน 12 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 20.00 นำมาปรับใช้และพัฒนาการ จำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.00 พัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัย,นำมาสอนเพื่อนร่วมงาน จำนวน 7 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 11.67 นำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การกินที่มีผลต่อร่างกาย,นำมาเสริมวิธีการทำงาน,มีการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีในหน่วยงาน, นำมาประยุกต์ใช้ผลิตสื่อให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ,เป็นสถานที่ดูงานและเผยแพร่ความรู้ผู้สูงอายุ จำนวน 3 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 นำมาพัฒนาเด็ก,พัฒนาเด็กให้มีทักษะกระบวนการคิด,ประชุมตัวแทนสมาชิกชมรมผู้สูงอายุจังหวัดอุทัยธานีเพื่อ

แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร, นำความรู้ไปจัดอบรมและขยายผลอาทิจากดูแลตนเอง และการทำ CPR จำนวน 2 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และเผยแพร่ความรู้แก่ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์เด็กเล็ก จากครอบครัว ชุมชน วัด เพื่อนบ้าน, ทำกิจกรรมจิตอาสา และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้อื่น จำนวน 1 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 1.67 ตามลำดับ

ตาราง 39 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. ใช้ในการทำงาน	9	42.86
2. สามารถเขียนโครงการได้ละเอียดมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	4	19.05
3. ใช้ในการสอนผู้ได้บังคับบัญชา	3	14.29
4. ให้คำปรึกษา แก่ อบต. อื่นๆ เพื่อระดม ความคิดทำโครงการร่วมกับชุมชน	3	14.29
5. สร้างกลุ่มให้ชุมชนการเรียนรู้เป็นชุมชนการ เรียนรู้ในระดับ อบต. ในเรื่องการวิเคราะห์แผน และ สร้างเครือข่ายระดับชุมชนกับท้องถิ่นเพื่อ สนองความต้องการของชุมชน	2	9.52
รวม	21	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตาราง 39 ผลการวิเคราะห์พบว่า การนำความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง มี 5 รูปแบบ 21 คำตอบ ใช้ในการทำงานจำนวน 9 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 42.86 สามารถเขียนโครงการได้ละเอียดมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 19.05 ใช้ในการสอนผู้ได้บังคับบัญชา, ให้คำปรึกษา แก่ อบต. อื่นๆ เพื่อระดมความคิดทำ

โครงการร่วมกับชุมชน จำนวน 3 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และสร้างกลุ่มให้ชุมชนการเรียนรู้เป็นชุมชนการเรียนรู้ในระดับ อบต.ในเรื่องการวิเคราะห์แผน และ สร้างเครือข่ายระดับชุมชนกับท้องถิ่นเพื่อสนองความต้องการของชุมชน จำนวน 2 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

ตาราง 40 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. เกษตรกรใช้เทคโนโลยีจัดประชุมและเสวนาได้พบปะกันติดตามผลและแลกเปลี่ยนความรู้		
แก่กัน	11	24.44
2. แบ่งปันความรู้ให้คนที่สนใจ	9	20.00
3. ขยายกลุ่มเพิ่มขยายฐานการค้าในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง	9	20.00
4. มีสมาชิกมากกว่า 30 เครือข่าย สร้างเป็นชุมชนนักปฏิบัติ และขยายเครือข่ายไปทุกภาค	8	17.78
5. ให้การอบรมแก่เครือข่ายต่อไป	5	11.11
6. แนะนำคนในชุมชนได้เข้ารับการอบรม	3	6.67
รวม	45	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตาราง 40 ผลการวิเคราะห์พบว่าการนำความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมี 6 รูปแบบ 45 คำตอบ เกษตรกรใช้เทคโนโลยีจัดประชุมและเสวนาได้พบปะกันติดตามผลและแลกเปลี่ยนความรู้แก่กัน จำนวน 11 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 24.44 แบ่งปัน

ความรู้ให้คนที่สนใจ,ขยายกลุ่มเพิ่มขยายฐานการค้าในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง จำนวน 9 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีสมาชิกมากกว่า 30 เครือข่าย สร้างเป็นชุมชนนักปฏิบัติ และขยายเครือข่ายไปทุกภาค จำนวน 8 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 17.78 ให้การอบรมแก่เครือข่ายต่อไป จำนวน 5 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 11.11 แนะนำคนในชุมชนได้เข้ารับการอบรม จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ตาราง 41 การนำรูปแบบความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี (ปี.2557 - 2562)

รูปแบบความรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
1. สร้างเครือข่ายกลุ่มสินค้าระหว่างผู้ผลิต	7	35.00
2. นำมาเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมงาน	6	30.00
3. เนื้องานมีรายละเอียดและมีคุณภาพมากขึ้น	3	15.00
4. รู้แหล่งขอทุนสนับสนุนต่างๆ	1	5.00
5. สามารถตรวจทานรายละเอียดของงานให้ถูกต้อง	1	5.00
6. ใช้ความรู้มาทำงานวิจัยให้หน่วยงาน	1	5.00
7. แนะนำอาชีพภาคเกษตรให้เพื่อน	1	5.00
รวม	20	100.00

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตาราง 41 ผลการวิเคราะห์พบว่าการนำความรู้ไปใช้ พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี มี 7 รูปแบบ 20 คำตอบ สร้างเครือข่ายกลุ่มสินค้าระหว่างผู้ผลิต จำนวน 7 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 35.00 นำมาเผยแพร่ให้เพื่อนร่วมงาน จำนวน 6 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 30.00 เนื้องานมีรายละเอียดและมีคุณภาพมากขึ้น จำนวน 3 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.00 รู้แหล่งขอทุนสนับสนุนต่าง ๆ,สามารถตรวจทานรายละเอียดของงานให้ถูกต้อง,ใช้ความรู้มาทำงานวิจัย

ให้หน่วยงาน,แนะนำอาชีพมัลลเทศก์ให้เพื่อน จำนวน 1 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ตาราง 42 ผลผลิตงานที่ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/ระดับจังหวัด/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ (ปี.2557 - 2562)

รางวัลที่ได้	จำนวน
ด้านศิลปวัฒนธรรม	1
ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข	2
ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง	- 0 -
ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	15
ด้านวิชาการและเทคโนโลยี	- 0 -
รวม	18

ที่มา:จากการสำรวจ

ตาราง 42 แสดงผลผลิตงานของท่าน/ชุมชนได้รับรางวัลระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาตินานาชาติรวม จำนวน 18 รางวัล ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 15 รางวัล ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข จำนวน 2 รางวัล ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 1 รางวัล ตามลำดับ

รางวัลจากโครงการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม 1 รางวัล

ได้รับรางวัลดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้าน ปี 2560 ระดับจังหวัดและได้รับเล่นดนตรีไทยถวายหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาทระหว่างวันที่ 9 - 11 มกราคม 2561 และระหว่างวันที่ 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2562 (โครงการกิจกรรมจากคณะศิลปกรรมศาสตร์)

รางวัลจากโครงการกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข 2 รางวัล

- ได้รับรางวัลระดับจังหวัด โครงการส่งเสริมสุขภาพ
- เป็นแหล่งศึกษาดูงานของระดับจังหวัด

1.โครงการกิจกรรมการพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน
(โครงการกิจกรรมจากคณะสาธารณสุขศาสตร์)

รางวัลจากโครงการกิจกรรมด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร 15 รางวัล

- รางวัลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับตำบล
- รางวัลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับ องค์การบริหารส่วนตำบล
- รางวัลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด

1.โครงการกิจกรรม โครงการประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในด้าน การเกษตร
(โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

2.การปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์ (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

3.กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโนไคโตซานสำหรับการเกษตร
และการต้านทานศัตรูพืช (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

- รางวัลกลุ่มเกษตรการแปรรูปที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1.โครงการกิจกรรมแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ (โครงการกิจกรรมจากคณะ
วิทยาศาสตร์)

2. การผลิตเครื่องดื่มจากัญพืช (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

3.กิจกรรมแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่มมูลค่า (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

- รางวัลเอสเอ็มอีแชมป์เอ็นวีเออาร์ด์ ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม

- รางวัล อย ควอลิตี้ อวอร์ด ระดับประเทศ
- รางวัลพรีเมี่ยมของจังหวัด

1.กิจกรรมการผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)

**สรุปข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการ
ถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี**

ตาราง 43 ข้อเสนอแนะความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ต้องการให้จัดโครงการกิจกรรมทางด้านวิชาการวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	42
2. ต้องการได้รับองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง	42
3. จัดอบรมเกี่ยวกับด้านการเกษตร และการแปรรูป	30
4. ต้องการอบรมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริม	22
5. ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการทำขนมไทย	18
6. ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ	13
7. ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการตลาด	12
8. ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กพิเศษ	11
9. ต้องการจัดอบรมเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์	9
รวม	199

ที่มา:จากการสำรวจ

จากตาราง 43 ผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน 9 ข้อเสนอแนะ รวมจำนวน 199 ความคิดเห็น ต้องการให้จัดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 42 ความคิดเห็น ต้องการได้รับความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง 42 ความคิดเห็น จัดอบรมเกี่ยวกับด้านการเกษตร และการแปรรูป 30 ความคิดเห็น ต้องการอบรมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริม 22 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการทำขนมไทย 18 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ 13 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการตลาด 12 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กพิเศษ 11 ความคิดเห็น และต้องการจัดอบรมเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ 9 ความคิดเห็น ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี หลังจากสิ้นสุดการดำเนินงานในช่วง ปีงบประมาณ 2557 – 2562 แล้ว และมีโครงการกิจกรรมทั้งหมด 116 โครงการกิจกรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 10,247 คน จากชุมชนต่างๆ ในพื้นที่ 8 อำเภอ ของจังหวัดอุทัยธานี โดยโครงการกิจกรรมทั้งหมด 116 โครงการกิจกรรม ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง 14 คณะ 1 สถาบัน ซึ่งผู้ทำวิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 7 โครงการกิจกรรม 2) ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข จำนวน 11 โครงการกิจกรรม 3) ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง จำนวน 7 โครงการกิจกรรม 4) ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรจำนวน 14 โครงการกิจกรรม 5) ด้านวิชาการและเทคโนโลยี จำนวน 16 โครงการกิจกรรม ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามปลายเปิด เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกโดยวิธีแบบสุ่ม (Random) หรือเลือกอย่างไม่ลำเอียง (Unbias) จำนวน 400 คน จากผู้เข้ารับการอบรมในโครงการกิจกรรมที่จัดในช่วง ปี (2557 – 2562) ดังกล่าว ผลจากการศึกษาการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพ ของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 ช่วงอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 อาชีพรับราชการ /เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ประจำ ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ จำนวน 2 ครั้ง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25

1.2. เข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่างๆรวม 5 ด้าน มีคำตอบเข้าร่วมมากที่สุดดังนี้ ด้านศิลปวัฒนธรรมกิจกรรม การขับร้องรำทำเพลงสุขใจ สำหรับผู้สูงอายุจำนวน 24 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 54.54 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพในแกนนำชุมชน จำนวน 18 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 14.06 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 22.22 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโนไคโดซานสำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช จำนวน 38 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 26.39 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี หลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์),การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน จำนวน 5 คำตอบ เท่าๆกัน คิดเป็นร้อยละ 10.42

1.3. การมีอาชีพเสริม เพิ่มขึ้นและรูปแบบอาชีพเสริม จากเข้าร่วมโครงการกิจกรรม มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รูปแบบของอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ มีคำตอบมากที่สุดแต่ละด้านดังนี้ ด้านศิลปวัฒนธรรม รับเล่นดนตรีตามงานพิธีต่างๆ จำนวน 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 14 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 41.18 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ยังไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำปุ๋ย/สารขับไล่แมลงใช้เอง และจำหน่าย จำนวน 24 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 30.38 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี นำสินค้าการเกษตรมาเปิดขายออนไลน์ และใช้หลักกระจายสินค้าร่วมด้วย จำนวน 19 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 70.37 การมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในรูปแบบต่างๆจากเข้าร่วมโครงการกิจกรรม รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นในด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีสัดส่วนมากที่สุด 79 คำตอบ จาก 144 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 54.86

2. ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม บริการวิชาการและวิชาชีพ

2.1. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน(โดยประมาณ) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเดือนละน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 368 คน เป็นกลุ่มใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 92.00 ประหยัดรายจ่ายลง เฉลี่ยต่อเดือน (โดยประมาณ) น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50

2.2. การมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) และรูปแบบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ ด้านศิลปวัฒนธรรมมีสัดส่วนความคิดเห็นมากที่สุด 23 จาก 44 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 52.27 รูปแบบความคิดเห็น จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านศิลปวัฒนธรรม จิตใจมีความสุขที่ได้ร้องเพลง จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 30.43 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทำให้สุขภาพกายและจิตใจดีขึ้น จำนวน 12 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 27.91 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง มีความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน การเชื่อมโยงของการเขียนแผนระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด ต่อยอดทางความคิดได้ดี จำนวน 7 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 53.85 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีทักษะในการปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 23 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 26.14 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี นำมาใช้ปฏิบัติได้จริงและเห็นผล จำนวน 19 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 67.86

2.3. การมีสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้นและรูปแบบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ ด้านวิชาการและเทคโนโลยีมีสัดส่วนมากที่สุด 24 จาก 48 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 50.00 รูปแบบความคิดเห็นมากที่สุด สภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชน จากด้านวิชาการและเทคโนโลยี ครอบครัวมีความอบอุ่นจำนวน 11 จาก 24 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 45.83 ด้านศิลปวัฒนธรรม นำความรู้มาฝึกฝนเพิ่มเติมในการร้องรำทำเพลง การแสดงพื้นบ้านอย่างมั่นใจมากขึ้น จำนวน 11 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 64.71 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข มีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว จำนวน 22 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 53.66 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ลดเวลา ลดปัญหาในการทำงาน ผู้บริหารในหน่วยงานพึงพอใจ จำนวน 4 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ

40.00 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำให้มีอากาศดี อารมณ์ดี สุขภาพดี จำนวน 22 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 41.51

2.4. รูปแบบการนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่ายของผู้ตอบแบบสอบถามจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครองมีส่วนการนำไปใช้มากที่สุด จำนวน 21 จาก 36 คำตอบที่นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 58.33 รูปแบบใช้ในการทำงาน จำนวน 9 จาก 21 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ด้านศิลปวัฒนธรรม สามารถให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนร่วมวงดนตรีไทย จำนวน 12 จาก 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ได้ถ่ายทอดความรู้แก่อาจารย์ในรูปแบบกิจกรรม อ. ออกกำลังกาย โดยการยืดเหยียด กล้ามเนื้อ เต็นประกอบเพลง กิจกรรม อ. อารมณ์ โดยการเปิดเพลงแล้วให้นั่งสมาธิ การวาดรูป การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรม อ. อาหาร โดยการจัดอาหารที่ครบ 5 หมู่ให้เด็กพิเศษรับประทาน จำนวน 12 จาก 60 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เกษตรกรใช้เทคโนโลยีจัดชมและเสวนาได้พบปะกันติดตามผลและแลกเปลี่ยนความรู้แก่กัน จำนวน 11 จาก 45 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 24.44 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายกลุ่มสินค้าระหว่างผู้ผลิต จำนวน 7 จาก 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 35.00

2.5. ผลิตกัมภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับรางวัลระดับท้องถิ่นของชุมชน/ระดับจังหวัด/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ ได้รับรางวัลจากผลิตกัมภ์ที่ได้นำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมไปพัฒนาหน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 15 รางวัล ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข จำนวน 2 รางวัล ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 1 รางวัล ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้รางวัลระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับประเทศ

2.6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน 9 ข้อเสนอแนะ รวมจำนวน 199 ความคิดเห็น ต้องการให้จัดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 42 ความคิดเห็น ต้องการได้รับความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง 42 ความคิดเห็น จัดอบรมเกี่ยวกับด้านการเกษตร และการแปรรูป 30 ความคิดเห็น ต้องการอบรม

เกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริม 22 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการทำขนมไทย 18
 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ 13 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรม
 เกี่ยวกับการตลาด 12 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กพิเศษ 11 ความ
 คิดเห็น และต้องการจัดอบรมเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ 9 ความคิดเห็น

อภิปรายผล

การศึกษาติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพ
 ของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีของมหาวิทยาลัยรามคำแหงร่วมกับองค์การบริหารส่วน
 จังหวัดอุทัยธานี (อบจ.) โดยใช้งบประมาณ ปี 2557 – 2562 รวม 6 ปี ผู้วิจัยประสงค์จะรู้คือ
 การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านวิทยาศาสตร์
 และสาธารณสุข ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิต
 ทางการเกษตร ด้านวิชาการและเทคโนโลยี โดยผู้ตอบแบบสอบถามสุ่มมาจากผู้เข้าร่วม
 โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน รวม 400 คนจากชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี ทุกอำเภอ
 ผู้วิจัยได้รวมผลการตอบแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลความคิดเห็น
 หลังจากเข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมการอบรมได้รับหลัง
 จากนั้นที่เกิดแก่ตนเอง,แก่ชุมชน,แก่ท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นการมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น
 ด้านรายได้ที่เพิ่ม รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้ รูปแบบความคิดเห็นการมีคุณภาพชีวิต(ด้าน
 สุขอนามัย) จากโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ รูปแบบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใน
 ครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้น รูปแบบการนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ใน
 เครือข่าย ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรางวัลระดับอำเภอ,ระดับจังหวัด/ชาติ/นานาชาติ ตลอดจน
 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.โครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้รับความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมอย่าง
 หลากหลาย ด้านศิลปวัฒนธรรม การขับร้องรำทำเพลงสำหรับผู้สูงอายุ มีผู้ตอบรับเข้าร่วม
 สูงสุด ค่าร้อยละ 54.54 สอดคล้องกับช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มอายุมากกว่า 60

ปี ค่าร้อยละ 30.25 ถัดลงมา ช่วงอายุ 50-59 ปี คิดเป็น ค่าร้อยละ 23.50 ด้านวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุข มีผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม การพัฒนาทักษะการสร้างเสริมสุขภาพใน แก่นนำชุมชน ร้อยละ 14.06 การผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนาทักษะ การดูแลผู้สูงอายุและคนพิการ จังหวัดอุทัยธานี ค่าร้อยละ 13.28 ทั้ง 3 โครงการกิจกรรม มุ่งเน้นด้านการดูแลใส่ใจกลุ่มผู้สูงวัย ผู้พิการ และกลุ่มเด็กปฐมวัยในชุมชน ด้านกฎหมาย และการเมืองการปกครอง โครงการกิจกรรม การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายแก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ค่าร้อยละ 22.22 การเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมาย แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่อง กฎหมายวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครอง การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนา ท้องถิ่น เพื่อรองรับนโยบายThailand 4.0 ค่าเท่ากัน ค่าร้อยละ 16.67 ตามลำดับ ทั้ง 3 โครงการกิจกรรมได้รับความสนใจจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นจำนวนมากและเป็นการให้ ความรู้ สำหรับกลุ่มผู้ศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีวรับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าร้อยละ 36.75 ที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมมากที่สุด ด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร โครงการกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่อง การเตรียมนาโน ไคโตซาน สำหรับการเกษตรและการต้านทานศัตรูพืช ค่าร้อยละ 26.39 การประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มี ประโยชน์ในด้านการเกษตร ค่าร้อยละ 22.22 การผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน ค่าร้อยละ 13.19 ทั้ง 3 ลำดับมีผู้ให้ความสนใจมากและสอดคล้องกับอาชีพเกษตรกร ค่าร้อยละ 29.50 อาชีวรับจ้าง ค่าร้อยละ 15.50 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านวิชาการและเทคโนโลยี โครงการกิจกรรม หลักการตลาดสมัยใหม่และบรรจุภัณฑ์ (การทำตลาดออนไลน์) การ จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน เท่ากัน ค่าร้อยละ 10.42 การบริการวิชาการแก่ชุมชน จังหวัดอุทัยธานี เรื่องผู้ประกอบการยุคดิจิทัล(ตลาดออนไลน์) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน ศิลปะการเพ้นท์ลวดลายบนผืนผ้า เท่ากัน ค่าร้อยละ 8.33 ทั้ง 3 ลำดับจะบอกถึงความสนใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารนำมาใช้ร่วมกับวิชาชีพใน ชุมชนจังหวัดอุทัยธานีอาทิด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่นรูปแบบใหม่ของการค้าในตลาด ออนไลน์ ซึ่งจะมีประโยชน์แก่ผู้คนในการแสวงหาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้นั่นเอง

2. การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมทำให้มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ค่าร้อยละ 37.50 สัดส่วนการมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ด้านวิชาการและเทคโนโลยี ค่าร้อยละ 56.25 ด้านการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ค่าร้อยละ 56.25 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ค่าร้อยละ 26.56 สำหรับรูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้านศิลปกรรม ที่ได้รับคำตอบสูงสุดค่าร้อยละ 40.00 การรับเล่นดนตรีตามงานพิธีต่างๆ ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ได้รับคำตอบสูงสุด อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ค่าร้อยละ 41.18 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง แม้ว่าจะไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น ผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรม ส่วนใหญ่ที่เป็นข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าร้อยละ 36.75 ที่มีหน้าที่ทางราชการ เป็นหลักสำคัญจะได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงานและพัฒนาในหน่วยงานในชุมชน ในเครือข่าย การเขียนโครงการต่างๆ การถ่ายทอดให้ผู้ได้บังคับบัญชา ค่าร้อยละ 42.80, 19.05, 14.29 ตามลำดับ รูปแบบอาชีพเสริมเพิ่มขึ้นด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับคำตอบสูงสุด การทำปุ๋ย/สารจับไล่แมลงเพื่อใช้เองและจำหน่าย ค่าร้อยละ 30.38 ด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่ได้รับคำตอบสูงสุด นำสินค้าการเกษตรมาเปิดขายออนไลน์และใช้หลักกระจายสินค้าร่วมด้วย ค่าร้อยละ 70.37 ตาราง 15 – 20 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย มณฑิรา สุวรรณนิรัตน์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

3. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น(ต่อเดือน)เดือนละ น้อยกว่า 1,000 บาทเป็นกลุ่มใหญ่ถึง ร้อยละ 92.00 และสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้เฉลี่ย (ต่อเดือน)เดือนละ น้อยกว่า 1,000 บาท เป็นกลุ่มใหญ่เช่นกัน ร้อยละ 76.50 ทำให้ความเข้าใจได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามการใช้ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ทำให้เกิดผลในด้านบวกทางการเงินทั้งด้านเพิ่มเงินรายรับ และด้านลดค่าใช้จ่ายที่พึงมีแต่ละเดือนซึ่งมีผลลัพธ์ที่ดีในการดำรงชีพของชาวชุมชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มช่วงอายุสูงวัยตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งนับเป็นผลที่ดีต่อกลุ่มวัยดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

4. สัดส่วนของความคิดเห็นและรูปแบบความคิดเห็นในด้านคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) ตามลำดับดังนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมด้านเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ค่าร้อยละ 61.11 มีทักษะในการปลูกผักปลอดสารพิษ ค่าร้อยละ 26.14 ด้านวิชาการและเทคโนโลยี ค่าร้อยละ 58.33 การนำมาใช้ปฏิบัติได้จริงและเห็นผล ค่าร้อยละ 67.86 ด้านศิลปวัฒนธรรม ค่าร้อยละ 52.27 จิตใจมีความสุขที่ได้ร้องเพลง ค่าร้อยละ 30.43 ด้านกฎหมาย การเมือง การปกครอง ค่าร้อยละ 36.11 มีความเข้าใจกระบวนการจัดทำแผน การเชื่อมโยง การเขียนแผนระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ค่าร้อยละ 53.85 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ค่าร้อยละ 33.59 ได้เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมทำให้สุขภาพกาย และจิตใจดีขึ้น ค่าร้อยละ 27.91 ตาราง 24 - 29 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย พิสิทธิ์ สารวิจิตร. (2529). การพัฒนาตนเองเพื่อความพึงพอใจในชีวิตและการงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

5. การมีสภาพแวดล้อมในครอบครัว/ในชุมชนที่ดีขึ้นและรูปแบบความคิดเห็นจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ตามลำดับดังนี้ ด้านวิชาการและเทคโนโลยี ค่าร้อยละ 50.00 รูปแบบความคิดเห็น ครอบครัวดีมีความอบอุ่น ค่าร้อยละ 45.83 ด้านศิลปวัฒนธรรม ค่าร้อยละ 38.64 รูปแบบความคิดเห็นการนำความรู้มาฝึกฝนเพิ่มเติมในการร้องรำทำเพลง การแสดงพื้นบ้านอย่างมั่นใจมากขึ้น ค่าร้อยละ 64.71 ด้านการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ค่าร้อยละ 36.80 รูปแบบความคิดเห็น อากาศดี อารมณ์ดี สุขภาพดี ค่าร้อยละ 41.51 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ค่าร้อยละ 32.03 รูปแบบความคิดเห็นการมีกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ค่าร้อยละ 53.66 ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ค่าร้อยละ 87.78 รูปแบบความคิดเห็น ลดเวลา ลดปัญหาในการทำงาน ผู้บริหารในหน่วยงานพึงพอใจ ค่าร้อยละ 40.00 รูปแบบความคิดเห็นการมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม ด้านต่างๆ ยังมีรูปแบบต่าง ๆ ดังในตารางการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตาราง 30-35 ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย ชาญ สวัสดิ์สาลี. คู่มือ การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม/สัมมนา (ฉบับเพิ่มเติม). นนทบุรี : สวัสดิการ สำนักงาน ก.พ., 2555.

6. รูปแบบการนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง ค่าร้อยละ 58.33 รูปแบบความรู้ที่นำมาใช้พัฒนาใช้ในการทำงาน ค่าร้อยละ 48.86 ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข ค่าร้อยละ 46.88 รูปแบบความรู้ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบกิจกรรม 3 อ.ออกกำลัง อารมณ์ อาหารสำหรับเด็กพิเศษ ค่าร้อยละ 20.00 ด้านศิลปวัฒนธรรม ค่าร้อยละ 45.45 รูปแบบความรู้ สามารถให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนร่วมวงดนตรีไทย ค่าร้อยละ 60.00 ด้านการเกษตรและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รูปแบบความรู้ที่นำมาใช้พัฒนา ใช้ในการทำงาน ค่าร้อยละ 31.25 ใช้เทคโนโลยีจัดประชุมและเสวนาได้พบปะกัน ติดตามผลและแลกเปลี่ยนความรู้กันและกัน ค่าร้อยละ 24.44 ด้านวิชาการและเทคโนโลยีรูปแบบความรู้ที่นำมาใช้พัฒนา ใช้ในการทำงาน ค่าร้อยละ 41.47 รูปแบบความรู้ สร้างเครือข่ายกลุ่มสินค้าระหว่างผู้ผลิต ค่าร้อยละ 35.00 การนำความรู้ไปใช้พัฒนาในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย ยังมีอีกหลายรูปแบบในด้านต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตาราง 36-41

การเข้าร่วมโครงการกิจกรรมด้านต่าง ๆ รวม 5 ด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณภาพชีวิต (สุขอนามัย) แม้ว่าด้านกฎหมายและการเมืองการปกครองมีคุณภาพชีวิต(สุขอนามัย) มีผู้ตอบแบบสอบถาม 13 ความคิดเห็น 36 ค่าร้อยละ 36.11 มี 4 รูปแบบความคิดเห็น สภาพแวดล้อมในครอบครัว / ในชุมชนที่ดีขึ้น มีผู้ตอบแบบสอบถาม 10 ความคิดเห็น ค่าร้อยละ 27.78 ผู้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมยังไม่มีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น อาจเป็นเหตุจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น ชารกร/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าร้อยละ 36.75 เกษตรกร ค่าร้อยละ 29.50 ทั้งสองอาชีพใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการปฏิบัติงานราชการ ทำอาชีพในเรือสวนไร่นาทางการเกษตร ที่ไม่สามารถนำความรู้ด้านกฎหมายการเมืองการปกครอง ทำเป็นอาชีพเสริมได้อย่างเต็มที่ จึงได้พบว่าการนำความรู้ไปใช้ในหน่วยงาน/ในชุมชน/ในเครือข่าย ผู้ตอบแบบสอบถามด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง สูงถึงร้อยละ 58.33 ใน 5 รูปแบบความรู้ 21 คำตอบ รูปแบบความรู้นำมาใช้ในการทำงาน ค่าร้อยละ 42.86 บงบอกว่า ความรู้ด้านกฎหมายและการเมืองการปกครอง แม้ไม่สามารถนำมาเป็นอาชีพเสริมได้โดยตรง แต่

กลับนำมาใช้ในการพัฒนาด้านการทำงานได้อย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถของบุคคลได้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นโยบาย และเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน, กอง. การประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี 2550.กรุงเทพฯ : กองนโยบายและเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน, 2550.

7. รางวัลที่ได้รับในระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาติ/นานาชาติ จากผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีส่วนจากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงปี 2557-2562 ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 1 รางวัล ด้านดนตรีไทย และดนตรีพื้นบ้าน ปี 2560 รางวัลระดับจังหวัด และได้เกียรติแสดงดนตรีไทยถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาทระหว่างวันที่ 9 - 11 มกราคม 2561 และระหว่างวันที่ 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2562 (โครงการกิจกรรมจากคณะศิลปกรรมศาสตร์) ด้านวิทยาศาสตร์และสาธารณสุข จำนวน 2 รางวัล จากการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเสริมสร้างสุขภาพในแกนนำชุมชน ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัล โครงการส่งเสริมสุขภาพระดับจังหวัดและได้รับยกย่องให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานระดับจังหวัด (โครงการกิจกรรมจากคณะสาธารณสุขศาสตร์) ด้านเกษตร และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 15 รางวัล จากการนำความรู้มาจัดทำโครงการประยุกต์ใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในการเกษตร (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์) โครงการปลูกพืชในสารละลายอินทรีย์ (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี เรื่องการเตรียมนาโคโคโตซานสำหรับการเกษตร และการต้านทานศัตรูพืช (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์) ทั้ง 3 โครงการ ได้รับรางวัลรวมโครงการละ 3 รางวัล ได้แก่ รางวัลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับตำบล ระดับองค์การบริหารส่วนตำบลและระดับจังหวัด รวม 9 รางวัล โครงการแปรรูปสับปะรดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)โครงการผลิตเครื่องดื่มจากธัญพืช (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์)โครงการแปรรูปเห็ดเพื่อเพิ่ม

มูลค่า (คณะวิทยาศาสตร์) ทั้ง 3 โครงการได้รับรางวัล กลุ่มเกษตรกรรมการแปรรูป ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โครงการผลิตไข่เค็มสมุนไพรสกัดไขมัน (โครงการกิจกรรมจากคณะวิทยาศาสตร์) ได้รับ 3 รางวัล รางวัลเอสเอ็มอีแชมป์เอสอีอาร์ด ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รางวัล อย ควอลิตี้ อวอร์ด ระดับประเทศ รางวัลพรีเมียมของจังหวัด

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน 9 ข้อเสนอแนะ รวมจำนวน 199 ความคิดเห็น ต้องการให้จัดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 42 ความคิดเห็น ต้องการได้รับความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง 42 ความคิดเห็น จัดอบรมเกี่ยวกับด้านการเกษตร และการแปรรูป 30 ความคิดเห็น ต้องการอบรมเกี่ยวกับการสร้างอาชีพเสริม 22 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการทำขนมไทย 18 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ 13 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการตลาด 12 ความคิดเห็น ต้องการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลเด็กพิเศษ 11 ความคิดเห็น และต้องการจัดอบรมเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์ 9 ความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ความต้องการวิชาการวิชาชีพของชุมชน
2. การมีส่วนร่วมโครงการกิจกรรมวิชาการวิชาชีพของชุมชน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม



**แบบสอบถามโครงการ การติดตามผลการจัดการองค์ความรู้
และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี**

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโครงการการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี (โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

1. เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง
2. อายุ

☐ (1) น้อยกว่า 20 ปี	☐ (2) 20 – 29 ปี	☐ (3) 30 – 39 ปี
☐ (4) 40 – 49 ปี	☐ (5) 50 – 59 ปี	☐ (6) มากกว่า 60 ปี
3. จบการศึกษาระดับ

☐ (1) ประถมศึกษา	☐ (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ (3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	☐ (4) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา
☐ (5)ปริญญาตรี	☐ (6) สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ

☐ (1) นักเรียน/นักศึกษา	☐ (2) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
☐ (3) รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	☐ (4) พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน
☐ (5) แม่บ้าน/เกษียณอายุ	☐ (6) เกษตรกร
☐ (7) รับจ้างทั่วไป	☐ (8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. รายได้เฉลี่ย หรือรายได้ประจำ ต่อเดือน

☐ (1) น้อยกว่า 5,000 บาท	☐ (2) 5,001 – 10,000 บาท	☐ (3) 10,001 – 15,000 บาท
☐ (4) 15,001 – 20,000 บาท	☐ (5) 20,001 – 25,000 บาท	☐ (6) มากกว่า 25,000 บาท
6. ท่านเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการฯ จังหวัดอุทัยธานี กี่ครั้ง

☐ (1) จำนวน 1 ครั้ง	☐ (2) จำนวน 2 ครั้ง	☐ (3) จำนวน 3 ครั้ง
☐ (4) จำนวน 4 ครั้ง	☐ (5) จำนวน 5 ครั้ง	☐ (6) จำนวน มากกว่า 5 ครั้ง
7. ท่านได้เข้าอบรมกับโครงการใดบ้าง.. (ระบุได้มากกว่า 1 โครงการ)
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....

8. หลังจากการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ ท่าน/ชุมชนของท่านได้รับประโยชน์อย่างไร

8.1 ท่านได้มีอาชีพเสริม เพิ่มขึ้น คือ ..โปรดระบุ.. (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

4.ยังไม่มีอาชีพเสริม

8.2 ท่านมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่อเดือน ประมาณ...

☐ (1) น้อยกว่า 1,000 บาท ☐ (2) 1,001 – 5,000 บาท ☐ (3) 5,001 – 10,000 บาท

☐ (4) มากกว่า 10,000 บาท

8.3 ท่านสามารถ ประหยัดรายจ่าย เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ...

☐ (1) น้อยกว่า 1,000 บาท ☐ (2) 1,001 – 2,000 บาท ☐ (3) 2,001 – 3,000 บาท

☐ (4) มากกว่า 3,000 บาท

8.4 ท่านมีคุณภาพชีวิต ด้านสุขอนามัยที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

8.5 ท่านมีสภาพแวดล้อมในครอบครัว หรือ ในชุมชน ที่ดีขึ้นอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

8.6 ท่านได้นำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการไปใช้พัฒนา ในหน่วยงาน /ในชุมชน/ในเครือข่ายอื่น อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

8.7 ผลกระทบของท่าน/ชุมชนของท่าน ได้รับรางวัลระดับอำเภอ/จังหวัด/ชาติ/นานาชาติ คือ...

(โปรดระบุชื่อรางวัล ... ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1.....

2.....

3.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพฯ (โปรดระบุ)

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะกรรมการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอด
การเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี



ประกาศมหาวิทยาลัยรามคำแหง
สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

ที่ ๓๔ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวิจัยสถาบัน

เพื่อให้การดำเนินงานทางด้านการดำเนินการวิจัยสถาบัน เรื่อง “โครงการการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานี” ตามพันธกิจ และนโยบายของสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบังเกิดผลดีต่อราชการ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวิจัยสถาบัน ตามรายชื่อต่อไปนี้

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

๑. รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
 ๒. รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี
- คณะกรรมการดำเนินการวิจัยสถาบัน

- | | |
|-------------------------------|-----------------------------------|
| ๑. นางสาวสุรียนารถ บัวแก้ว | ประธานกรรมการ/หัวหน้าโครงการวิจัย |
| ๒. นายมนตรี ศิริพัฒนศักดิ์กุล | รองประธานกรรมการ |
| ๓. นายธานี มัธยมรัตน์ | กรรมการ |
| ๔. นางสาวกัลยรัชต์ อุณนาภา | กรรมการ |
| ๕. นายธเนศย์ อัมพคุณ | กรรมการ |
| ๖. นายทัศนชัย สาทอง | กรรมการ |
| ๗. นายนันทวัฒน์ เหลืองทอง | กรรมการ |
| ๘. นางสุภาพร มีสุข | กรรมการและเลขานุการ |
| ๙. นายภัทธรณพันธ์ นุ่นงาม | กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ |

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์พรอัมพล ก้านนก)
รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม



ที่ อว ๐๖๐๑.๐๑๑๓ / ว.๐๒๔

มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ถนน ๓๓๓ อิน ๖๑๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้
วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีเรียน หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
ผู้อำนวยการสถานศึกษาและภาคเอกชน

ตามที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดกิจกรรมบริการวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชนชาวอุทัยธานี ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือ ระหว่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๖ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑๖ โครงการมีประชาชนชาวจังหวัดอุทัยธานีทุกอำเภอรวม ๘ อำเภอเข้าร่วมโครงการ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๐,๒๗๗ คน ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี นั้น

ในการนี้ เพื่อให้กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ครบวงจร มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดโครงการติดตามผลการจัดการองค์ความรู้และการถ่ายทอดการเรียนรู้วิชาชีพของชุมชนชาวจังหวัดอุทัยธานีในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีสัมภาษณ์คัดเลือกจากผู้เข้าร่วมในโครงการบริการวิชาการวิชาชีพทั่วทุกเขตอำเภอในจังหวัดอุทัยธานีระหว่างวันที่ ๑ - ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อการประมวลผลตามกำหนดเวลาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พรณพิมล ก้านนก)
รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

โทรศัพท์ ๐-๕๖๔๘-๐๕๖๗-๘

ผู้ประสานงาน นายมนตรี ศิริพัฒนศักดิ์กุล มือถือ ๐๘-๑๙๖๒-๓๔๓๑

บรรณานุกรม

- การพัฒนาชุมชน, กรม. รายงานการประเมินผลความคุ้มค่าการดำเนินงานตาม
แผนปฏิบัติการราชการกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2549. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน, 2549.
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. ระบบประเมินผลลัพธ์ทางสังคม และผลตอบแทน
ทางสังคมจากการลงทุน. กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย,
2560.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. การประเมินผลโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์
ชาวบ้านปี 2553. นครปฐม : โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
กำแพงแสน, 2553.
- ชาญ สวัสดิ์สาตี. คู่มือ การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมสำหรับผู้รับผิดชอบ
โครงการฝึกอบรม/สัมมนา (ฉบับเพิ่มเติม). นนทบุรี : สวัสดิการ
สำนักงาน ก.พ., 2555.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. การประเมินผลงานฝึกอบรม : การตรวจสอบความสำเร็จของ
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร. กรุงเทพฯ : ธีระป้อมวรรณกรรม,
2543.
- นโยบายและเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน, กอง. การประเมินผลการ
ดำเนินงานของ โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี 2550.
กรุงเทพฯ : กองนโยบายและเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและ
เกษตรกรรมยั่งยืน, 2550.
- ธงชัย กสิพร้อง. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบลท่าพรึก.
เนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสน
ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม

พิสิทธิ์ สารวิจิตร. (2529). การพัฒนาตนเองเพื่อความพึงพอใจในชีวิตและการทำงาน.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ภักจิรา ห่องแสง. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานในสำนักงาน บริษัท

โอเรียนเต็ลคอปเปอร์ จำกัด นิคมอุตสาหกรรมอมตะชลบุรี จังหวัด
ชลบุรี. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
จัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

มณฑิรา สุวรรณมณีรัตน์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบล

แหลมงอบอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ
ภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กุลธิดา นุกุลธรรม และคณะ. (2554). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการการ

ฝึกอบรมของครูใน โรงเรียนเขตภาคกลางตะวันตก. คณะศึกษาศาสตร์
และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

เครือวัลย์ ลีมอภิชิต. (2531). หลักและเทคนิคการจัดฝึกอบรมและพัฒนา : แนวทางและ

การวาง แผนการเขียนโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร :
สยามศิลป์การพิมพ์.